VOOR GOEDE WAARDE
IN JONGENS KLEEDEREN
GA NAAR DE
Economic Outfitting Co.,
FABRICEERENDE KLEERENMAKERS,
KAAPSTAD.

De Zuid-Afrikaan
VEREENIGD MET
ONS LAND.

KLEERMAKERIJ DEPARTEMENT.
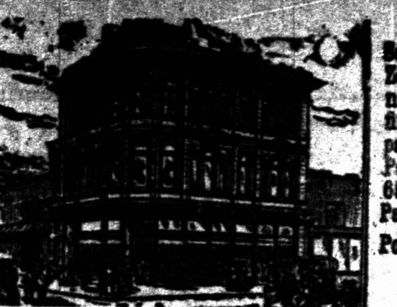
Schrijf om patroonen Zelfmetinge vormen naar de Economic Outfitting Co. Broeken die passen 15/6, 18/6, 21/ Pakken die passen 55/ 65/- 75/-. Blauw serge Pakken 65/-
Post Vrij in alle gevallen
Hoek van Plein en Spin Straten, KAAPSTAD.

DEEL 66.—No 6,216.] [ENKEL EXEMPLAAR 3 PENCE] KAAPSTAD, DONDERDAG, 12 DECEMBER 1895. [Dit Blad verschijnt driemaal per week: Dinsdags, Donderdags en Zaterdags. Inteekenings-prijs per jaar £1 10 postgeld ingesloten vooruit betaalbaar.]

30 Gedresseerde Paarden,
15 „ Ezels.

Op Dinsdag, 17 December.

ZULLEN opgemelde Paarden en Ezels publiek verkocht worden aan KLAPMUTS-STATIE. Zij zijn in goede Conditie, allen van 3 tot 5 jaar en de aandacht van Koopers waardig, zijnde door den eigenaar persoonlijk ingekocht.

P. E. REDELINGHUIJS.
J. S. Marais & Co., Afslagers.

Op bovenstaande Verkooping zullen mede worden verkocht:—
1 Span (8) Ezels in goede conditie,
1 Transport Wagen in goede orde,
en 1 Span Tuigen.

STELLENBOSCH.

Publieke Verkooping
— VAN —
VASTE EN LOSSE GOEDEREN

DE Heer ABRAHAM JOHANNES DE KLERK, van voornemen zijnde dit Dorp te verlaten, heeft den ondergeteekende last gegeven publiek te verkoopen

Op Donderdag, 19 Dezer,
TEN 10 URE 's MORGENS,

Zeker Erf, met een gerieflijk Woonhuis daarop staande, gelegen op de Hoek van Dorp en Molen Straten, dubbele verdieping, onder Galvanische IJzer, die met geringe onkosten kan vergroot worden, en een van de beste standen voor bezigheid in dit Dorp.

Alsmede Losse Goederen bestaande in Koffie. Suiker, Rijst, Gort, Zout, Parafine Olie, Graven, Emmers, Schaal en Gewichten, Tabak, Toonbank, Rakken, 2 Vaten Azijn, Lekkers en Andere Artikelen te veel om te melden.

J. G. MADER, Afslager.
Stellenbosch, 10 Dec., 1895.

STELLENBOSCH.

Publieke Verkooping
VAN UITGEBREIDE
NEGOTIE EN ANDERE WAAR.

DE heer S. GINSBERG zijn uitgebreide Winkels-bezigheid opgegeven hebbende heeft den ondergeteekende geauthoriseerd publiek te verkoopen,

Op Woensdag, 18 December 1895,

zijn uitgebreide voorraad klaargemaakte Mans en Kinderkleederen, Wol en Witte Hemden, Mans en Kinder Stevels en Schoenen, eene groote hoeveelheid Broekgoed in soorten, Mans en Kinder Overjassen, Sokjes, Boortjes, Zakdoeken, enz., DressStoffen voor Dames en soorten, Kousen, Steveltjes en Slippers, Flannels en Flanetten, Kombaarzen, Dekens, Witte en Ongebleekte Linnen Corsetten, Garen, Katoen en Knoopen, en wat er meer ten verkoop zal worden aangeboden.

Komt koopt en overtuigt uzelven.

Verkooping te beginnen om 10 uur v.m.

P. J. Bosman, P. W. zn., Afslager.
Stellenbosch, 6 Dec. 1895.

KENNISGEVING.

Afdeelingsraad van Piketberg.

BIJ deze vernietig ik mijn Kennisgeving gedateerd "Kantoor van den Afdeelingsraad, Piketberg, 29 November, 1895 in zake het heffen eener Belasting op 8 Januari 1896, en in plaats daarvan geef ik onder de bepalingen van Art. 265 van Wet No. 40 van 1889 kennis dat deze Raad voornemens is op een Speciale Vergadering te worden gehouden op Vrijdag, 17 Januari 1896, na afloop der Algemeene Vergadering een Belasting te heffen op alle Onroerend Eigendom in deze Afdeeling daaraan onderhevig, voor doeleinden van Hoofd- en Takwegen voor het jaar 1896.

J. H. P. ZOER,
Secretaris.
Afdeelingsraad Kantoor,
Piketberg, 7 Dec., 1895.

BELANGRIJKE VERHUIZING.

Heynes, Mathew & Co.,
CHEMISTEN.

ZIJN terug Verhuisd naar hun nieuwe Gebouwen, hoek van Adderley en Langemarkt-straat.

KAAPSCHE GOUVERNEMENTS SPOORWEGEN.

SIR LOWRY'S PASS TAK DIENST.

OP Zaterdag, 14 December, 1895, en op iederen Zaterdag en Maandag daarna tot nadere kennisgeving, zal de 7.10 v.m. trein van Sir Lowry's Pass te 7.5 v.m. vertrekken, Strand Halt 7.17, Somerset West 7.22, Helderberg 7.31, Faure, 7.41, Eerste Rivier, 7.47, en te Kaapstad aankomen te 8.45 v.m.

C. B. ELLIOTT, Algemeen Bestierder.
Kaapstad, 10 December, 1895.

KAAPSCHE GOUVERNEMENTS SPOORWEGEN.

OP en na 1 Januari, 1896, zullen Goederen per spoor van de Kaapsche Dokken naar het Kaapsche Goederen Station, Adderley Straat, vervoerd worden tegen 10d. per ton, met een minimum van 5 ton per truck.

C. B. ELLIOTT, Algemeen Bestierder.
Kaapstad, 6 December, 1895.

REGISTRATIE VAN STEMGERECHTIGDEN
VOOR DE
KIESAFDEELING VAN KAAPSTAD.

DE ondergeteekende zal op de datums en plaatsen ondergemeld tegenwoordig zijn ten einde de namen van alle personen op te nemen die aanspraak maken op kiesrecht in de Kaapsche Afdeeling, en die nog niet in verband met de tegenwoordige registratie gedrukte vormen met hun aanspraak er op hebben ingevuld en overhandigd.

Alle personen die voor mij die aanspraak maken moeten zulks persoonlijk doen of door een agent die door een of ander schrijven daartoe gemachtigd is, geteekend door hem die den eisch maakt en door minstens een getuige, welke agent in staat moet zijn ten vollen voornaam of namen van den eischer te melden, met zijn van, woonplaats, ambacht, ambt of andere beschrijving, en den aard zijner kwalifikatie als stemgerechtigde.

VOOR DISTRIKTEN I, II, en III.—Te 13, Z. A. Kamers, 54 St Georgesstraat, op Woensdag, 18 December, van 9 v.m. tot 4 n.m.

VOOR DISTRIKTEN IV, V, VI.—Te 13 Z. A. Kamers, 54 St.-Georgesstraat, op Donderdag, 19 December van 9 v.m. tot 4 n.m.

VOOR DE MUNICIPALITEIT VAN ZEEPUNT EN GROENEPUNT.—Aan de Zeepunt Hall, op Vrijdag, 20 December, van 9 v.m. tot 4 n.m.

JOHN P. F. WATERMEYER, Registreer-Beambte.
Kaapstad, 7 December 1895.

PAARL EXECUTEURSKAMER, (BEPERKT).

EEN GOUDMIJN IN DE MARKT.

BELANGRIJKE PUBLIEKE VERKOOPING
— VAN —
Een Kostbare Handels-Standplaats,
GOEDEREN VOORRAAD,
Huisraad en Andere Losgoed,
AAN "THE REST," AFD. PIKETBERG.

In den Insolventen Boedel van WILLEM GERHARDUS ROOSEBOOM, Algemeen Handelaar!

OP VRIJDAG, 20 DECEMBER, AANST.,

Zal de Ondergeteekende publiek doen verkoopen op de plaats zelve:

I. VASTGOED:—De Kostbare Plaats zijnde een Gedeelte van Baviaanskloof, nu genaamd "THE REST," gelegen aan den voet van de Piqueniers Kloof op den Harden Weg voorbij Clanwilliam, groot circa 770 Morgen en bestaande uit uitmuntende Zaailanden en Goed Weiveld, ook is er volop water en goed Tuinland. De Gebouwen bestaan uit een Fraai Woonhuis en Hotel, Winkel en de noodige Buitengebouwen. Dit eigendom is een zeer gewenschte Standplaats voor den handel, en met de voorgestelde Spoorweg-verlenging tot aan deze plaats, een goede kans voor een wakker man die zijn Fortuin maken wil.

II.—De Gewone Voorraad Handelswaren bestaande uit Negotie Goederen, Smeerwaren, IJzerwerk, enz., te veel om te omschrijven.

III.—De gewone verscheidenheid Huisraad, Glas- en Aardewerk, Keukengereedschap, enz.

Eindelijk 2 Uitmuntende Paarden, 1 Kar, 1 Paar Tuigen.

VERGEET DEN DAG NIET VRIJDAG, 20 DECEMBER.

KOMT EN OVERTUIGT U ZELVEN.

J. J. DE VILLIERS, A. P. Zoon,
Prov. Curator.
J. H. P. ZOER, Afslager.

CLANWILLIAM.

BELANGRIJKE VERKOOPING
VAN
LOSSE GOEDEREN.

DE Heer IZAK BURGER, voornemens zijnde zich van zijne Boerderij te ontdoen, heeft den ondergeteekende behoorlijk gelast ter Publieke Veiling te verkoopen op zijn Woonplaats "PAARDEKLOOF," gelegen in de Cederbergen, Distrikt Clanwilliam,

Op Vrijdag, 20 December, 1895,

DE VOLGENDE LOSSE GOEDEREN:—

16 Trekossen 4 jaar oud, 6 Aanteelbeesten, 4 Groote Zware Slachtossen, 3 Merries, 6 Gedresseerde Muilezels, 1 Afrikaner Bul, 4 Ruin Paarden, 800 Merino Schapen en Bokken waaronder goede Slachtvee, 5 Merino Rammen, 1 Bok Ram, 2 Bokwagens, 1 Klein Wagen, 1 Kap Wagen, 1 Schotsch Kar op Veeren, 3 Span Tuigen, 2 Span Jukken met Riemen en Stroppen, 2 Span Zwingels kompleet, 5 Schop Graven, 2 Ploegen, 1 Nieuwe Ransoms Eg, 20 Nieuwe Knapzakken, 6 Wol Rakken, 1 Rij Zadel, 1 Pak Zadel.

HUISRAAD:

3 Tafels, 12 Stoelen, 2 Rustbanken, 2 Houten Katels, 1 IJzeren Ledikant met alle Bedde-toebehooren, 1 Groot Meel Kist, 1 Vleesch Balie, 1 Groot Zeeppot, 1 Trekzaag, Glas- en Aardewerk, Smids- en Timmermansgereedschap, en wat verder op den dag der Verkooping zal aangeboden worden.

Al de bovengemelde Goederen zijn in Eerste-Klas conditie en in goede orde, en de aandacht van Koopers waardig.

Verkooping te beginnen om 9 uur 's Voormiddags.

EEN RUIM CREDIET EN VERVERSCHINGEN ZULLEN VERSCHAFT WORDEN.

ZOO VERGEET NIET VRIJDAG, 20 DEC.

D. J. A. VAN ZYL, Afslager.
Augsburg, 30 November, 1895.

KOCH & DIXIE.
INVOERDERS VAN ALLERLEI IJZERWERK,
BEHOORT MEN ALTIJD EERST TE GAAN OM
KOMBUIS KACHELS EN LEDIKANTEN.

VOOR HET KOMENDE SEIZOEN BEVELEN WE AAN ONZE

TUINSPUIT van de beste kwaliteit.
GRASSPRENKELAARS, TUINBANKEN, HANGMATTEN.
PICNICMANDJES, bevattende alle benoodigdheden voor groote en kleine gezelschappen.
BERGKNAPZAKKEN (zooals op het vasteland van Europa in gebruik) zullen zeer nuttig bevonden worden voor bergbeklimmers.
Probeer ons **CARBOLINEUM**, die Houtbewarende vloeistof. Timmerhout, met deze uitstekende stof behandeld, zal met succes alle oorzaken van verrotting weerstaan.

AAN ANVRAGEN VAN 'T BINNENLAND WORDT PROMPTE AANDACHT VERLEEND.

STELLENBOSCH.

DE Ondergeteekende geeft hiermede kennis dat hij gereed is alle soort van Blik en Koperslagers Werk te doen. Reparaties aan Brandewijnketels, Goten, Waterpijpen, ens. Stokerijwerk gedaan. Klaargemaakte Gegalvaniseerde IJzeren Tanks te koop. Termen zeer billijk en alle orders met spoed te worden afgehandeld.

Doe aanzoek bij

C. D. WENTZEL,
No. 79 Dorpstraat, Stellenbosch.
Stellenbosch, 6 Nov., 1895.

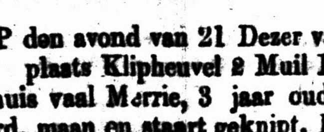

WEGGELOOPEN,

OP den avond van 21 Dezer van de plaats Klipheuvel 2 Muil Ezels, 1 muis vaal Merrie, 3 jaar oud, geleerd, maan en staart geknipt, 1 ruin licht vaal van kleur do.

Heeren Schutmeesters en anderen gelieven kennis te geven aan den ondergeteekende waar gemelde dieren mogen komen aanloopen door wien alle billijke kosten zullen betaald worden.

G. J. V. LOUBSER,
P.O. Klipheuvel, St.

Aesiab Kankergeneesmiddel.

BEWEZEN het eenig betrouwbare en veilige geneesmiddel te zijn voor deze vreeslijke ziekte.

Een Aantal getuischriften ontvangen van personen in de Kolonie, die genezen zijn.

Om bijzonderheden doe aanzoek bij Mevr. VAN NIEKERK, Loevenstein, Durbanroad.

AGENTEN: HEYNES MATHEW & CO.
APOTHEKERS, KAAPSTAD.

VRIJE KERSTMISKAARTJES.

ALLE Hollandsche Polishouders en vrienden van de "STAR" Levensverzekering Maatschappij door geheel Zuid-Afrika kunnen een fraai uitgewerkt Geslachts Register krijgen door aanzoek te doen bij

GEBROEDERS BULLEN,
Bestierder "STAR" Levens-kantoor,
34 St. Georgesstraat,
Kaapstad.

Of bij eenigeen der plaatselijke agenten in de verschillende steden.

Stellenbosch Distrikt Bank,
BEPERKT.

HIERMEDE wordt kennis gegeven dat de Jaarlijksche Vergadering van Aandeelhouders zal plaats hebben op Woensdag, den 15den Januari aanstaande, 's morgens om 10 ure in de Bankgebouwen, om van de Direkteuren een Rapport te ontvangen voor het jaar eindigende 31 December, 1895, en om Drie Direkteuren te kiezen in plaats van de heeren J. M. BEYERS A. zn., die bedankt heeft, en A. S. VAN COLLER en J. W. L. HOFMEYR, die aftreden doch weder verkiesbaar zijn.

Op Last der Direktie,
R. C. VAN RENEN,
Kassier.

Afdeelingsraad Namakwaland.

DRIEJAARLIJKSCHE VERKIEZING.

IN verband met mijn Kennisgeving d.d. 2 October, 1895, in de *Gouvernements Gazette* van 15 October, 1895 gepubliceerd, en in overeenstemming met Art. 63 van Wet No. 40 van 1889, wordt mits dezen kennis gegeven dat ondergemelde personen behoorlijk verkozen zijn als Raadsleden ter vertegenwoordiging van de onderscheidene Distrikten tegenover hun namen genoemd, in den Afdeelingsraad van Namakwaland.—

District No. 1, Kamiesberg.—John Studer.
Distrikt No. 2, Onder Kamiesberg. Isaak J. M. Van Niekerk.
Distrikt No. 4, Springbokfontein. Francis John Webster, James Samuel P. Loynes, Albertus Johannes M. Roux.

En mits dezen maak ik onder bepaling van Art. 67 van voormelde Wet aan gemelde Raadsleden bekend dat de eerste Raadsvergadering die zij zullen moeten bijwonen, gehouden zal worden op Woensdag, 15 Januari 1896, te 10 uur v.m., in het Kantoor te Springbok.

H. M. BLAKEWAY,
Civiele Commissaris.
Civiele Commissaris Kantoor,
Springbok, Namakwaland,
30 November, 1895.

KENNISGEVING.

DE Ondergeteekende geeft hiermede kennis dat hij niet zal toelaten eenig persoon op zijn eigendom te doen uitspannen ook waarschuwt hij het publiek tegen overschrijding van vreemde dieren op genoemd eigendom. Alle zoodanige overschrijders of overtreders zullen zonder onderscheid volgens wet behandeld worden.

A. H. SMITH,
Droogevlei, Dist. Malmesbury.

Afdeelingsraad van Piketberg.

TENDERS

WORDEN gevraagd voor het Registreeren van Honden, en het innen van de Hondenbelasting voor het jaar 1896 het registreeren plaats te vinden gedurende de maand Januari 1896, en de Registratie-Boeken te worden voltooid en aan den Secretaris overhandigd tegen 31 Januari 1896. Gedrukte Registratie en Kwitantie-Boeken zullen door den Raad verschaft worden.

Tenders moeten aan den Secretaris ingezonden worden vóór 10 uur v.m. op den 28sten December 1895.

Geen tender zal in aanmerking komen voor meer dan eene wijk. Alle gelden geind moeten op den 15den Februari 1896 aan den Secretaris overhandigd worden.

Tenderaars moeten melden welke belooning per hond verricht wordt. In wijk No. 6 is de Municipaliteit van Porterville uitgesloten.

J. H. P. ZOER,
Secretaris.
Afdeelingsraad Kantoor,
Piketberg, 7 Dec., 1895.

DADELIJK gevraagd een meester om op een plaats in de buurt van Barkly Oost onderwijs te geven. Moet Protestantsch van belijdenis zijn en instaat een grondige Engelsche opvoeding te geven en Hollandsch en Muziek te onderwijzen, ook onderwijs in Bijbelkennis te geven. Getuigschriften en certifikaten van goed gedrag te worden gericht aan J. "Onder, Postmeester, Barkly Oost.

BENOODIGD.

APPLICATIES zullen ontvangen worden door de ondergeteekenden tot den 18den Dezer, van ongehuwd personen, die gewillig en daartoe bekwaam zijn een Dorsch Machine te werken en het bestier daarvan te nemen en er mede rond te gaan in de Distrikten van Worcester en Robertson.

Betaling zal zijn tegen 10/- per dag met vrij logies.

Diensten aanvang te nemen op den 20sten December, 1895.

TEUBES & JONES,
te Robertson.

Onderwijzer Benoodigd

VOOR de Tweede-Klas Onsektarische School te Barkly Oost, een Assistent Onderwijzer. Werk te beginnen op 3 Februari, 1896. Salaris £120 per jaar. Applikanten moeten een onderwijzers certifikaat hebben, erkend door het Koloniale Opvoedings Kantoor en in staat wezen onderwijs te geven in 't Engelsch en 't Hollandsch. Een certifikaat van goed gedrag noodig.

Applikaties moeten den ondergeteekende bereiken niet later dan 15 Januari, 1896.

F. W. R. GIE,
Secretaris.
Barkly Oost, 6 Dec., 1895.

Eerste-klas Publieke School voor Meisies.

ROCKLAND SEMINARIE
CRADOCK.

Groote en degelijk gekwalificeerde Staf.

LEERLINGEN voorbereid voor de Universiteits- en Gouvernementsexamens en het Muziekexamen Trinity College, Londen.

Inwoning £30 per jaar. Inwoning, Onderwijs, Muziek, enz., enz., ingesloten. £40 tot £48 per jaar.

Om bijzonderheden doe aanzoek bij

Mejufvrouw L. R. HOCKLY

School tot opleiding van Onderwijzers en Onderwijzeressen te Wellington.

EEN Departement voor de opleiding van Onderwijzers en Onderwijzeressen zal geopend worden te Wellington, op den 3den Februari, 1896, onder bestuur van den heer JAMES HARVIE, M.A.

Het werk zal gedreven worden in verband met het Hugenoten Seminarie en de Jongens Publieke School. Een beperkt getal toelagen voor Kweekeling Onderwijzers (Pupil Teachers) zal gegeven worden.

De leerlingen zullen eene degelijke opleiding ontvangen in de oefening en kunst van onderwijs mede te deelen soover als het "Third Class Teachers" Examen.

Aanzoek om toelating te worden gedaan bij de Principaal van het Hugenoten Seminarie, of bij den Principaal van de Jongens Publieke School, Wellington.

NIEUW LOGIESHUIS
TE
SOMERSET WEST STRAND.

DE Ondergeteekende maakt aan het publiek bekend dat zij een Logieshuis te Somerset West Strand heeft geopend, waar goede behandeling en billijke termen gewaarborgd worden. Het huis is ruim en alles is nieuw. Een prachtig gezicht heeft men van het Balkon, en het huis ligt het naast aan de zee. Bezoekers zullen het hier zeer aangenaam hebben. Komt en probeert.

Adres:—Wed. J. G. HUGO,
Somerset West Strand.

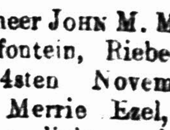

KOMEN AANLOOPEN

BIJ den heer JOHN M. M. BASSON, Krolfontein, Riebeek West, op den 24sten November, een Roodbruin Merrie Ezel, bejaard, beslagen aan linker achter voet. De eigenaar kan dezelve terug krijgen mits de onkosten te betalen.

JOHN M. M. BASSON.

VERKOOPINGEN.

DECEMBER.

12,—Oudebrug, Caledon, de plaats "Vergelegen," paarden, esels, schapen, varkens, riemen, jukken, stroppen, enz. enz.,—Moore & Krige, afslagers.

13,—Giftfontein, Ceres, paarden, ossen, koeien, rammen, graanprodukten enz.,—Henry Carson, afslager.

17,—Klapmutsstatie, 30 gedresseerde paarden, 15 gedresseerde esels, ook 1 span ezels, wagen en tuigen,—J. S. Marais & Co., afslagers.

18,—Stellenbosch, negotie, groote hoeveelheden,—P. J. Bosman, P. Zoon,—afslagers.

19,—Stellenbosch, erf met woonhuis, losse goederen enz.,—J. G. Mader afslager.

20,—"The Rest" Piketberg, plaats, hotel, winkel, handelswaren, enz.,—J. H. P. Zoer, afslager.

20,—Paardekloof, Clanwilliam, ossen, schapen en ander vee wagens, tuigen, boerderij-benoodigdheden, huisraad enz.,—D. J. A. Van Zijl, afslager.

28,—Montagu negotie en andere winkelgoederen,—G. P. Van Zijl, afslager.

Produktenmarkten.

KAAPSTAD

VROEGE MARKT
11 December, 1895.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Haver	0	2	3	—	0	4	6
Eieren	0	8	3	—	0	9	0
Appelen	0	0	6½	—	0	1	3
Zuurlemoenen ...	0	8	0	—	0	8	0
Peren	0	6	0	—	0	10	11
Abrikozen	0	0	3	—	0	1	2
Pruimen	0	0	2½	—	0	1	1
Hoenders	0	2	2	—	0	2	2

37 Wagens 12 Karren.

NIEUWE MARKT
11 December, 1895.

	£	s.	d.		£	s.	d.
[illegible]	0	0	3	—	0	1	0
[illegible]	0	0	8	—	0	1	6
[illegible]	[illegible]	1	[illegible]	—	0	1	8
[illegible]	[illegible]	5	0	—	0	8	0
[illegible]	0	1	8	—	0	2	9
[illegible]	0	8	0	—	0	10	5
[illegible]	0	1	2	—	0	2	10
Ganzen	0	2	3	—	0	8	6
Zuurlemoenen ...	0	7	0	—	0	10	6
Uien	0	3	0	—	0	5	0
Aardappelen ...	0	3	0	—	0	11	9
Peren	0	0	5	—	0	6	7
Pruimen	0	0	3	—	0	1	2
Kalkoenen	0	3	1	—	0	14	4
Vijgen	0	0	1¼	—	0	0	3½
Loquarten	0	0	2	—	0	0	3
Guavas	0	8	0	—	0	8	0
Abrikozen droogе ...	0	0	3	—	0	0	7½
Tamatoes	0	5	0	—	0	6	1

De Zuid-Afrikaan
VEREENIGD MET
ONS LAND.

DONDERDAG, 12 DECEMBER, 1895.

GUNGUNYAAN'S INDUNAS.

VERRASSINGEN komen dagelijks voor. Eenige weken geleden meldden wij dat drie indunas van GUNGUNYAAN op weg waren naar Natal om de tusschenkomst der Britsche regeering in te roepen. Zij waren toen in bezit van ivoor en andere kostbare geschenken, doch hoewel zij nog niets hebben uitgericht, weten zij natuurlijk niet meer waar een deel hunner kleinooden thans is. Naar men kan denken hebben zij in Natal niets uitgericht en gingen toen op bevel van GUNGUNYAAN naar Johannesburg. De heer UNDERWOOD FISHER van de Paarl-Centraal en de heer CHARLES D. FISHER hebben de reputatie van de onderdanen van GUNGUNYAAN bijzonder goed te behandelen, en dit gerucht is ook doorgedrongen tot in Gazaland, zoodat de verslagen koning de hoop koesterde dat deze heeren zich zijne zaak zouden aantrekken. In deze verwachting werd hij niet teleurgesteld, daar deze heeren zich dadelijk gereed toonden hun voorspraak te worden in eene zaak waaraan niets gedaan kan worden. Het benieuwt ons te weten of deze heeren wel inzien dat hun zaak hopeloos is, en of zij niet van de onkunde der naturellen gebruik maken om hunne eigene private belangen te bevorderen. Hoe het ook zij, de indunas bevinden zich thans in de Kaapstad en hebben den heer UNDERWOOD FISHER tot raadgever.

De namen der indunas zijn HULU-HULU, UMCHIGITA en MENIKA. Het doel van hun bezoek is om te protesteeren tegen de handelwijze der Portugeesche regeering. "De indunas zeggen dat GUNGUNYAAN nooit met de Portugeezen wilde vechten, dat hij niet weet waarom de Portugeezen zijne kralen verbranden en zijne onderdanen dooden, dat hij goud en ivoor aan de Portugeezen geboden heeft, die echter niet willen luisteren naar wat hij zegt. Hij wenscht alleen met rust gelaten te worden in zijn land. Het is waar dat MAHAZULI en MATIGUAN, die in opstand waren tegen de Portugeezen, zijn land zijn binnengetrokken, doch hij ziet niet hoe of waarom hij kan tusschenbeide komen." Hoe wel onwaarheden worden niet in deze paar woorden verkocht! Gazaland is reeds lang onder Portugeeschen invloed, en de Gazas hebben de Portugeezen gedurig veel moeite gegeven. MAHAZULI en zijn vriend zijn niets anders dan opperhoofden van GUNGUNYAAN en de koning is natuurlijk verantwoordelijk voor de daden zijner indunas, temeer waar zij door hem bestierd worden.

Er wordt gezegd dat Sir GRAHAM BOWER, de imperiale secretaris, de indunas zeer vriendelijk ontvangen heeft, ja, dat hij "sympathetic in the extreme" was! Nu hebben wij aan de Kaap zeker geen sterker jingo dan dezen Sir GRAHAM BOWER. "Natuurlijk was hij verplicht om te erkennen dat hare majesteit niet direkt tusschen beide kon treden, omdat Gazaland geheel in de Portugeesche afeer ligt." Indien hij dit moet erkennen waarom zegt hij dan niet rechtuit aan de indunas dat zij naar huis moeten gaan en niets beters kunnen doen dan zich te onderwerpen aan hunne wettige overheid? Waarom voedt hij de ontevredenheid en opstand door bij de indunas eene ongeoorloofde hoop te doen ontstaan? Doch wij zien hier een van de karaktertrekken en beginselen der Britsche politiek. Altoos hebben de Engelschen een vinger in de zaken van andere mogendheden, en zijn er op uit hun voordeel te trekken uit de ontevredenheid. Basutoland moest vandaag geweest zijn in de handen van den Oranje Vrijstaat, doch, toen de zaak op het punt stond geregeld te worden, kwam de Britsche regeering tusschenbeide met het gevolg dat de zwarten daar nu nog den baas spelen. Is het niet misschien hier ook het doel van Sir GRAHAM BOWER om de Gazas tegen de Portugeesche regeering op te ruien en dan later als derde hond met het been weg te loopen? *Direkt* kan niets gedaan worden. Dit is duidelijk, doch de politieke moraliteit der Engelschen is zoo rekbaar dat dit geen struikelblok is. Kunnen zij niet recht door zee gaan, dan bedienen zij zich van slinksche en onderduimsche middelen! De parmantigheid der Britsche regeering, met een Lord SALISBURY aan het hoofd van het departement van buitenlandsche zaken, tegenover de kleine staten is terugstootend en ondragelijk. De geschiedenis van Venezuela en Ashantie is bewijs genoeg voor deze bewering. Het zal ons niet verwonderen als het nog zoo ver komt dat Gazaland door de Britsche regeering wordt ingepalmd.

De heer UNDERWOOD FISHER ziet de moeilijkheid van zijne onderneming in, doch hoopt ten minste een conferentie te zullen kunnen beleggen tusschen de Portugeezen en de Gazas, en hij heeft beloofd de indunas bij te staan tot het eind. Wij willen de heeren FISHER van geene slechte motieven verdenken, doch meenen dat zij het land hunner inwoning veel meer zullen dienen door zich te onttrekken aan disputen der naturellen. Het mag nu eens eene hardigheid wezen, dat de onbeschaafde rassen moeten onderdoen voor de ontwikkelde Europeanen, doch de natuurwet leert ons dat zulks geschieden moet, en zij die er tegen willen handelen doen meer kwaad dan goed. Waarom blijven de heeren FISHER niet liever bij hunne goudmijnen, daar hebben zij verstand van, doch als naturellenvrienden en indunabegeleiders vertrouwen wij hen niet.

De uitlanders willen het stemrecht hebben in de Transvaal, doch verdienen zij het zoolang zij niets van onze toestanden verstaan? Tegenover de naturellen is er slechts ééne politiek, mogelijk en als Afrikaners eischen wij dat de nieuwelingen niet de zaken in de war moeten komen sturen door hunne onkunde en onpraktische beginselen.

Indunas van GUNGUNYAAN, wij raden u, gaat terug naar Gazaland en leert dat gehoorzaamheid en onderworpenheid u verder zal brengen dan eigen bestuur dat niets anders beteekent dan werkeloosheid en verval.

VOORHEEN EN THANS.

AL heeft het Afrikaner publiek een goed geheugen voor de geschiedenis van zijn eigen land, toch kan het geen kwaad dit geheugen bij gelegenheid eens op te frisschen. Toen Sir BARTLE FRERE hier aan het bewind was, en zien moest hoe hij met de gevolgen van de annexatie der Transvaal het best kon klaar komen, toen was er een kwestie of zeker stuk van Zululand al dan niet rechtens aan Transvaalsche boeren was afgestaan, die er ten deele reeds bezit van hadden. CETYWAYO bracht de gewone naturellen-betoogen te berde om te bewijzen dat het land nog aan de Zulunatie behoorde; Sir THEO. SHEPSTONE, als administrateur van Swazieland, beweerde het tegendeel. Z.Excellentie verwees de zaak naar een commissie om advies; een commissie die hij zeker anders zou hebben zamengesteld, als hij meer van zaken en personen in Zuid-Afrika geweten had dan het geval was. Van de drie leden der commissie waren er twee die CETYWAYO gelijk gaven, en Sir BARTLE FRERE durfde van het advies der meerderheid niet afwijken. Maar wat deed hij? Hij seide CETYWAYO aan dat, al had hij als koning der Zulu's recht om het bewuste land als zijn gebied te beschouwen, daarmee de private rechten der boeren die eigenaars van het land waren niet vervielen, maar erkend moesten worden. In der daad, als Frankrijk aan Duitschland de Elzas afstaat, dan verliest daarom geen enkel in het land gevestigd landeigenaar zijn eigendomsrechten. Dat nu de geheele opvatting van eigendom aan den grond bij Zulu's anders is dan bij Europeanen, en dat dus CETYWAYO het betoog van Z.Excellentie niet kon begrijpen, dat spreekt van zelf; en dat hij het niet begreep, dat leidde tot den Zulu-oorlog. Maar de Britsche rijksregeering berustte in de zienswijze van haar dienaar waar de oorlog het gevolg van was, en hetgeen toen door Sir BARTLE FRERE werd vastgesteld kan dus voor een precedent gelden.

Dat was in 1878, en wat gebeurt er in 1895? In Zambaansland bevindt zich de heer H. F. VAN OORDT, gemachtigde van, of in verstandhouding met de regeering te Pretoria. Hij woont er jaren, helpt ZAMBAAN in het bestuur van zijn land, bekomt zelf er land en richt er gebouwen op. Daarop komen de Engelschen en annexeeren het land. Dat 's een gebeurde zaak, en of zij zich al dan niet laat rechtvaardigen, daar willen wij thans niet over uitweiden. Maar wat gebeurt er verder? De heer VAN OORDT, wiens land aan de grenzen ligt, en die een betrekking in de Zuid-Afrikaansche Republiek heeft die het hem tot plicht maakt in dieselfde buurt te blijven, krijgt plotseling een aanschrijving van de Britsche regeering dat hij de gebouwen die hij in Zambaansland heeft moet wegruimen. Maar heeft hij dan niet op de gebouwen en het land waar zij staan even goed recht als de boeren wier rechten op plaatsen in Zululand door Sir BARTLE FRERE erkend waren? Is niet de Britsche regeering, met zoo te handelen als zij thans in 1895 doet, in lijnrechte tegenspraak met hetgeen in 1878 door Sir BARTLE FRERE omtrent de rechten van blanken werd vastgesteld die in naturellenlanden een waar of vermeend eigendomsrecht hadden, en dus met haar eigen gedrag in die dagen? Men neemt hier slechts weinig kennis van hetgeen in de Zuid-Afrikaansche Republiek en hare grenzen geschiedt, maar dit is toch een zaak waar Sir H. ROBINSON, die waarlijk hier geen nieuweling is maar vroeg in 1881 Sir BARTLE FRERE's plaats innam, kennis van behoort te nemen, en die voor alle kolonisten in zoo ver van belang is als het volstrekt noodig is dat in kwesties tusschen kolonisten en naturellen een voor genen billijke politiek gevolgd worde. In elk geval hopen wij dat men in de Zuid-Afrikaansche Republiek het door Sir BARTLE FRERE gestelde precedent niet zal vergeten hebben.

ALLERLEI.

Ontmoedigende cijfers.

Van het kantoor van den kolonialen secretaris hebben wij een opgaaf ontvangen van de opbrengsten van den landbouw des lands gedurende het jaar Juni 1894 tot Mei 1895.

De getallen doen ons in de eerste plaats opmerken dat hoewel er in de laatste jaren meer werd gezaaid (uitgezonderd koorn) dan vroeger, de opbrengst toch is verminderd. Deze vermindering is hoofdzakelijk aan twee redenen te wijten: de grond wordt onvruchtbaarder en er waren meer verliezen dan gewoonlijk. Deze gevolgtrekking is van zoo groot belang dat wij eenige cijfers zullen geven om onze bewering te staven:—

KOORN.

		Mudden.
Gezaaid,	1894-5	83,697
„	1892-3	91,299
Verloren,	1894-5	552,518
„	1892-3	280,616
Geoogst,	1894-5	821,564
„	1892-3	1,296,966

HAVER.

		Mudden.
Gezaaid,	1894-5	129,454
„	1892-3	116,534
Verloren,	1894-5	197,084
„	1892-3	46,426
Geoogst,	1894-5	325,782
„	1892-3	545,706

HAVERGERVEN.

		Mudden.
Verloren,	1894-5	...11,978,240
„	1892-3	... 3,844,588
Geoogst,	1894-5	...37,466,799
„	1892-3	...48,125,023

Rogge, mielies, aardappelen, enz., vertellen dezelfde geschiedenis. Het wordt derhalve al moeilijker om te boeren en daarom moeten onze boeren voordeel trekken van de moderne uitvindingen. Machines verminderen handenarbeid en maken zoo de produktie-kosten minder. De omstandigheden van ons land veranderen en daarom kunnen onze boeren niet meer tevreden zijn met de gewoonten en gebruiken onzer voorouders.

Gedurende het jaar werden 3,108,689 wijnstokken geplant en 3,834,561 uitgeroeid, zoodat wij ook in dit opzicht achteruit boeren.

Met de vruchtboomen is het echter beter gesteld zooals de volgende cijfers toonen:—

AANGEPLANT 1894-5.

Persiken	160,204
Abrikozen	39,643
Appel	81,913
Peer	62,102
Limoen	25,645

Het verlies aan wijn en brandewijn gedurende dit jaar was:—

Leggers wijn ...	6,292
Leggers brandewijn ...	1,164½
Ponden rozijnen	227,900

Men hoort in den laatsten tijd veel van nieuwe ondernemingen door Europeesche kapitalisten in onze landbouw-distrikten. Wat de direkte gevolgen er van zullen zijn willen wij thans niet bespreken, doch wij hopen dat zij indirekt onze boeren zullen aansporen en wakker schudden om de nieuwe invloeden te bestrijden, niet als minderen doch gelijken. Wij hebben in ons voordeel dat wij het land kennen; hebben wij nu ook het kapitaal en verstandelijke ontwikkeling dan behoeven wij niet te vreezen.

STADSNIEUWS.

VAN 1 JANUARI AF zullen goederen van de dokken naar het station per trein tegen 10d. per ton vervoerd worden.

MET DE SNELTREIN kwamen hier gisteren o.a. aan de heer, mevr. en jongej. Eloff, en advokaat Cloete.

EEN TUINBOUWVEREENIGING is te Zeepunt opgericht. Het doel is om den tuinbouw onder amateurs te bevorderen.

EEN LANGGEVOELDE BEHOEFTE zal weldra verveld worden. Een wachtkamer voor heeren zal aan het station hier gebouwd worden. Vooral voor vele van onze buitenmenschen zal dit een goede tijding zijn.

EEN SPECIALE VERGADERING van den stadsraad zal gehouden worden op Maandag, 16 December, om een speciaal rapport te ontvangen van het comité van publieke werken in zake het rioolstelsel.

DE HEEREN LAING, SCHREINER EN ELLIOTT zijn Dinsdagavond weder naar Bloemfontein gegaan om de onderhandelingen over spoorwegzaken met de Vrijstaatsche regeering te hervatten.

OVERLEDEN is aan zijn woning te St. Croix, Zeepunt, de heer J. F. Marshall, van het auditeurs-departement. Overledene, die kaptein van de Kaapsche hooglanders was, werd met militaire eer begraven.

PASSAGIERS NAAR ENGELAND per mailboot *Hawarden Castle:* baron d'Inhaca, kaptein Madden, miss Fortescue, de ed. heer Bryce, M.P., de heer Barrow Dowling, luit. Carpenter, majoor Murray, de heeren Attmore, Calvert, Pearson, King.

EEN ONGELUK.—Een cabman, die zijn kind met een mes zag spelen, wilde het dit ontnemen en vatte het bij het lemmet. Het kind hield echter vast aan het heft en het gevolg was dat cabbie zich leelijk in de vingers sneed; hij werd in de casualtie-ward verpleegd.

MAGISTRAATSHOF.—David Mackay moest 5s., Jacobus Voss £1 betalen wegens dronkenschap. William Johnson, een kleurling, kreeg zes maanden harden arbeid voor het stelen van een gouden horlogie en ketting, benevens eenige andere gouden en zilveren waren van den heer Jacot. Henry Hartman, een bood schaplooper van Newlands, had een bicycle gestolen en die voor 5s. verkocht aan zekeren Ward. Hij bekende schuldig te zijn en werd veroordeeld om acht slagen met de rotting te krijgen. James Brown, een soldaat van het 43ste regiment hooglanders, werd tot tien dagen harden arbeid veroordeeld wegens diefstal van haarborstels, scharen, enz. William Park en Robert McKinnon, slachters in Caledonstraat, werden beboet met £5 of zeven dagen tronkstraf voor het houden van bedorven vleesch in hun winkel. Joseph Grady werd ter strafzitting verwezen op een aanklacht van het verkrijgen van goederen op valsche voorwendselen.

GEMENGD NIEUWS.

HET OORLOGSSCHIP *Blonde* is van Simonsbaai naar Ashanti vertrokken.

GOUD is, volgens de *Budget*, op een paar plaatsen in de nabijheid van Somerset Oost gevonden. Geluk ook!

EEN NIEUW BLAD, dat hoofdzakelijk verslagen en berichten van debatsvereenigingen zal bevatten, zal eerstdaags onder den titel van de *Nieuwe Tijd* te Somerset Oost verschijnen. 't Zal tweemaal per maand verschijnen.

EEN CABBIE, Fredericks genaamd, werd onlangs te Pretoria met £7 10s. beboet omdat hij een kleurling had opgenomen zonder het woord "kleurlingen" op zijn cab te hebben, en omdat hij den konstabel weerstaan en beleedigd had.

EEN EXAMEN van den Worcesterschen Taalbond is Zaterdag l.l. gehouden, waaraan 21 leerlingen uit het dames-seminarie, 27 uit de jongensschool, drie blinden uit het doofstommen- en blinden instituut, 11 van Wagebooms-rivier en 7 van Breederivier deelnamen.

EEN FOUT is de vorige week in ons verslag over de meisjeshoogeschool *alias* "Ladies Seminary" te Wijnberg geslopen. De jonge dame die den eersten prijs voor handwerken getrokken heeft, is niet R. Mostert, zooals er gedrukt stond, maar wel Kate Mostert.

GEHEIMZINNIG.—De oorzaak van den dood van James Wiltshire, wiens lijk op de plaats Glen Harry, van den heer Probart (in het Graaff-Reinetsche) met een wond aan het hoofd werd gevonden blijft nog verborgen. Geen spoor werd nabij de plaats gevonden, alhoewel het nauwkeurigste onderzoek gedaan werd.

ZAKKENROLLERS van de uitgeleerde soort van Londen hebben zich hier nu ook al gevestigd. De politie verzoekt het publiek dus op zijn hoede te zijn, vooral in plekken als de circus, de schouwburg en dergelijke. Maandagmiddag werd een dame in een tram door zoo'n zakkenroller van haar los geld beroofd.

ROEST EN DROOGTE.—Uit Alexandria schrijft een correspondent aan de *E. P. Herald*:—De koreenoogst is een mislukking in dit distrikt wegens roest. Weinig boeren zullen iets oogsten. Een maand geleden zag alles er nog fraai en veelbelovend uit. Het veld is zeer droog, en als het niet spoedig regent zullen er zware verliezen van vee zijn.

DE CHALUMNA BOERENVEREENIGING is al te danig ingenomen met de brandsiektinspekteurs in de afdeeling, omdat ze hun werk zoo goed verrichten en om ze nu in dienst te houden heeft de vereeniging besloten de regeering te vragen de inspekteurs meer salaris te geven of althans een toelage, daar voor tegenwoordig duur is en een inspekteur veel te rijden heeft.

INBRAAK.—Te Montagu zijn eenige dieven in den winkel van de firma Lieberman, Buirski en Co. gebroken en hebben daaruit goederen gestolen, doch hoeveel is moeilijk op te maken. Dit is de tweede maal in een paar maanden tijds dat die winkel 's nachts bezocht is door inbrekers. Als bij een vorige gelegenheid heeft men ook ditmaal de voordeur door middel van een koevoet opengebroken.

MET LOF GEPASSEERD.—De jongeheer C. A. Cilliers, jongste zoon van de weduwe J. D. Cilliers van Wellington, en broeder van di. D. A. Cilliers van Aberdeen, en A. B. Cilliers, Napier, en den zendeling te Murraysburg, heeft onlangs zijn prokureurs-examen met lof afgelegd te Pretoria. Hij is de laatste jaren werkzaam geweest in de groote prokureursbesigheid van de heeren Stizling & Fitzpatrick te Johannesburg.

ZWARE DROOGTE.—Een correspondent schrijft uit Willowmore aan de *G. R. Advertiser*:—"Bijna de helft van ons distrikt is reeds geruïneerd. Sommige menschen hebben bijna al hun bezittingen verloren, anderen zijn op den rand van hongersnood. En krijgen wij geen regen in de volgende maand, zal het te laat zijn om mielies te zaaien, en dan, wee ons! Vee, paarden en struisvogels vrekken bij de honderdtallen en wij hebben reeds duizenden van bokken verloren."

DE DROOGTE moet in het Graaff-Reinetsche groot zijn; en zelfs de vreeselijke droogte van 1865 was niet erger in hare gevolgen. Vele boeren zijn geruïneerd door de droogte en anderen zoo achteruitgegaan dat zij niet gemakkelijk weêr recht zullen komen. Duizenden stuks vee zijn gestorven; de landen liggen onbebouwd, en van alle kanten hoort men van armoede en gebrek onder arme bijwoners en zelfs onder de boeren.

DRIE INDUNAS van Gungunhaan zijn in Kaapstad geweest en hebben een onderhoud gehad met den imperialen secretaris. Hun is te kennen gegeven dat de Engelsche regeering met die van Portugal een overeenkomst getroffen had; dat volgens die overeenkomst Engeland zich niet met zaken in den Portugeeschen sfeer van invloed kon bemoeien en dat het dus het best was voor Gungunhaan om met de Portugeesche autoriteiten tot een vergelijk te komen.

DANKBAAR AAN DE REGEERING.—Uit Carnarvon schrijft de heer J. M. Latsky ons als volgt: "Ik denk dat de boeren hier in het algemeen dankbaar gevoelen jegens de regeering dat de brandsiektewet hier nog niet werkt; want dan zouden we haast geen schapen meer gehad hebben, want het is droog in het algemeen en de ooien, die lammeren hebben, gaan dood van honger en dorst. Alle dagen waait er een ontzaglijke wind, die alles van de aarde wegneemt."

DE OUDSTE INWONER van het Graaff-Reinetsche distrikt was een kleurling, Jeftha Wagendrijver. Hij was 103 jaren en is dezer dagen overleden. Hij was in der tijd een slaaf van zekeren Van der Merwe, wiens dienst hij in 1836 bij de vrijzetting verliet. Hij ging toen dienen bij den ouden heer Theron, grootvader van den heer Kootie Theron van Hoeksplaats, Camdeboo Oost. Sedert dien tijd is hij altijd in dienst geweest bij de Therons, die, toen hij niet meer werken kon, goed voor hem zorgden.

VERBERGING VAN GEBOORTE.—Te Somerset Oost heeft er een zeer treurige gebeurtenis plaats gevonden. Op Dinsdag, 3den dezer, werd jongej. Ethel Carruthers op een aanklacht van verberging van geboorte gearresteerd. Zij was juist in de leeskamer besig iemand die daar opzicht heeft te helpen, en werd op een borgtocht van £250 ontslagen. Den volgenden dag vond een voorloopig onderzoek plaats. Daaruit bleek dat er bij de jonge dame een tijd geleden teekenen van zwangerschap zich had getoond, dat zij een knaap van 11 jaar gelast had een gat in den tuin te graven, dat een meid het lijk van een "baby" in een kamer had gevonden en in het gat, door den knaap gemaakt, had begraven. De dokters verklaarden dat het kind geleefd had en dat diens dood veroorzaakt was geworden door het afwringen van den nek. De zaak moest worden uitgesteld omdat de ongelukkige jonge vrouw van ontsteltenis geheel en al overstelpt was.

KAAPSCHE BOEREN IN AUSTRALIË.—De heer J. D. Visser van Koeberg, een der boeren door de regeering naar Australië gezonden om onderzoek te doen naar den landbouw aldaar, heeft aan zijn zoon te Pretoria een brief geschreven, die in de *Press* gepubliceerd wordt en waaruit blijkt dat hij wel door de regeering en de invloedrijkste personen in Victoria ontvangen was, zoodat hij in goede gelegenheid gesteld is om de beste informatie te verkrijgen betreffende de zaken, waarvoor hij gezonden is inlichting in te winnen. De reis van de Kaapstad naar Melbourne had 19 dagen geduurd. Het grootste deel van de reis was het koud en regenachtig geweest; zelfs sneeuw en hagel was gevallen. Hij was in het noorden der kolonie geweest en ook in het binnenland. Er was daar droogte geweest, zoodat de oogst niet zoo goed was, hetgeen ten gevolge zou hebben dat het koren duurder zou worden. De prijs van koren was het vorige jaar 1s. 6d. tot 2s. per bushel, het jaar daarvoor 2s. 6d. Wegens de droogte was de prijs nu tot van 4s. tot 4s. 2d. per bushel gerezen. De schrijver geeft dan eenig denkbeeld van het groote aantal vee dat gehouden wordt en de wijze waarop de plaatsen bestuurd worden. De prijs van hamels, 70 lb. wegende, was 11s.6d. en lammeren, 40 lb. wegende, haalden 5s. tot 6s., vette ossen van £3 tot £4.

LOONSVERHOOGING.—Het spoorwegdepartement, wordt er gezegd, heeft besloten het loon van konduktеurs op de gouvernementsspoorwegen te verhoogen van 1 Januari a.s. af. Het loon zal dan 7s. 9d. per dag zijn na twee jaren dienst en 8s. 6d. per dag na vier jaren dienst.

EEN GROOT VERLIES.—De heer I. J. Haarhoff, van Bluegum House, een onzer ondernemendste schaapboeren, meldt ons (*Graaff-Reinetter*) dat hij l.l. Woensdag een swaar verlies geleden heeft. Hij had dien dag een aantal zijner opregte en ingevoerde schapen in Quibell's dip gedipt, met het ongelukkige gevolg dat drie zijner ingevoerde rammen en twee ooien kort daarna vrekten. De eene ram had hem verleden jaar 100 guineas gekost en hij berekent zijn schade op ongeveer £350. Wat hun dood veroorzaakt heeft is hem een raadsel, want Quibell's dip staat bekend als niet vergiftig, en hoewel de heer Haarhoff altoos dit dip gebruikt, heeft hij nimmer te voren er schade door geleden.

EEN ONGELUK.—Terwijl de heer John O'Hare Vrijdagnamiddag de Zwartbergpas opreed, overkwam hem een ernstig ongeluk, dat met het totale verlies zijner kar eindigde. Toen hij een zeer steile plaats "Schelmberg" opreed wilden de paarden niet meer trekken en daar de toom ontglipte kon de koetsier ze niet meer sturen; en dientengevolge stapten zij achteruit en daar er geen borstwering was ging de kar over den rand van den weg en viel omtrent vijftig voet naar beneden, en sleepte de paarden met zich. Gelukkig was de koetsier maar alleen in de kar, zoodat hij voor den val uit de kar sprong. Ware de heer O'Hare of iemand anders in de kar geweest, dan zou het ongeluk veel ernstiger geweest zijn; want de paarden zijn erg gekneusd. Niet lang geleden gebeurde er een ander ongeluk niet ver van dezelfde plek, en het is hoogtijd dat de verantwoordelijke partijen beginnen met borstweringen op al de gevaarlijke plaatsen op de pas te bouwen.—*Oudtshoorn Courant.*

EEN DAPPER AFRIKAANSCH MEISJE.—Een kaffer heeft inbraak gepleegd ten huize van den heer J. E. De Wet in den Oranje Vrijstaat, nabij de grens van het Newcastle distrikt, tijdens een schoonzoon met zijn vrouw afwezig was. Een 15-jarige dochter van den heer De Wet koesterde verdenking dat de schurk zou inbreken omdat hij in de nabijheid dien middag vermomd ronddwaalde, en aangezien de ouders naar Johannesburg waren nam zij maatregelen om hem eens een geduchte les te leeren, laadde het geweer en wachtte op den gang van zaken. Toen het donker werd ontstak zij een kaars en dadelijk hierop klopte de kaffer aan de deur. Toen deze niet geopend werd brak hij een venster open waarop mej. De Wet op hem schoot. Ongelukkiger wijze miste het schot zijn doel en met een sprong greep de booswicht het geweer, sloeg haar er mede en brak het in drie stukken, haar voor dood op den vloer latende liggen. Hij ging toen in een ander vertrek en sloeg de kinderen die zich aldaar bevonden, met het gevolg dat zelfs een klein meisje niet weer van hare kwetsuren zal herstellen. Intusschen kwam de 15-jarige dochter weer bij en snelde naar de kamer om hare broeders en zusters te helpen. Zij greep den kaffer, worstelde met hem en wierp hem tegen den grond, terwijl haar broertje een poot van een houten ledikant greep en den ellendeling twee geduchte slagen er mede toebracht. Hij wist echter te ontkomen en koos het hazenpad. Oogenblikkelijk werd om een buurman gezonden die de wonden der kinderen verbond en daarna met 'n vriend er op uitging om den schurk te zoeken. Gelukkig werd hij nabij een spruit gevat, gebonden en aan de autoriteiten overgeleverd.—*N. Afrikaner.*

Reis door de Kalihari.

VOORLEZING VAN DS. A. HOFMEYR.

Dinsdagavond kwam een aantal Wijnbergers weêr in de zaal naast het kerkgebouw tesamen om te hooren wat ds. A. J. L. Hofmeyr verder te vertellen had omtrent zijne reis door de Kalihari. De bezoekers werden weêr verkwikt door de aangename muziek van eenige vrienden.

HOE REISDEN WIJ?

De spreker begon met te zeggen dat hij in zijn vorige voorlezing getracht had duidelijk te maken *waarom* de reis ondernomen werd, en dat hij nu antwoord zou geven op de vraag *hoe*. In de binnenlanden reist men met den wagen der voortrekkers, doch onze ossenwagens zijn veel geriefliјker ingericht dan die der eerste emigranten boeren. De wagen was in tweeën verdeeld met een deur in het beschot. Dan had de wagen ook een paar vensters, zoodat zij niet noodig hadden in ongezonde lucht te leven. Rondom waren kistjes waarin levensmiddelen, enz., waren geborgen. In den wagen kon een bed worden opgeslagen zooals men doet in den trein. Het bed was ongeveer 6 voet breed en 6½ voet lang, zoodat zelfs een buitengewoon groot man gemakkelijk er op kon slapen. Eén van de belangrijkste toebehooren was een veld-harmonium, een instrument dat kan worden klein gemaakt zooals een veldstoeltje. Dit instrument droeg veel bij om de reis te veraangenamen en de harten der naturellen te winnen.

DE DORST.

Nadat zij de stad van Montsioa verlaten hadden waren zij in de wildernis en kwamen spoedig in het dorstland. Gedurende den dag wordt niet gereisd, zoodat de ossen kunnen gaan grazen (zij hadden 18 in en slechts één verloren, die door wolven werd verscheurd). Er zijn eigenlijk 5 dorsten door de Kalihari, d.w.s. afstanden van het water. Deze zijn 18, 40, 75, 45 en 95 mijlen respektievelijk. Bij sommige van deze oasen is echter niet genoeg water voor een groote trek. Neemt nu een dorst van 90 mijlen, hoe komt men er door, daar men niet meer dan 30 mijl in 24 uur kan reisen met een ossenwagen. Wel, men gaat 20 mijl en zendt dan de ossen terug naar het water en laat ze goed uitrusten. Dan gaat men weêr 30 mijl en zendt de ossen vooruit naar het water, en dan komen zij terug om de wagens aan te brengen. Met overleg is er dus geen gevaar, en de spreker toonde aan hoe valsch en onjuist de beschrijvingen zijn die in de Europeesche bladen gegeven worden en die het lichtgeloovig publiek moest inzuigen als moeders melk.

HOE KWAMEN DE HUMPATA-TREKKERS OM?

De treurige geschiedenis lost zich zelf op als men de omstandigheden kent. De trekkers waren in twee partijen verdeeld—trek A en trek B. A was vooruit en liet aan B weten: "Kom niet vóór wij vertrokken zijn, want hier is niet genoeg water voor ons allen." B luisterde echter niet en toen zij vermoeid en uitgedorst bij A kwamen, vonden zij de trekkers van A met hunne geweren het water beschermend. Hun argument was: òf allen òf een deel moet sterven, en daarom is het beter dat gij aantrekt naar de volgende oase. Dit werd gedaan en de treurige gevolgen zijn ons allen goed bekend. Met een sterken leider aan het hoofd zou alles goed zijn gegaan, doch ook hier werd de man *die kan* gemist.

SEKOMO.

Dit opperhoofd woont ten noorden van 't meer N'Gami en het land waarheen de trekkers nu willen gaan ligt ten zuiden en is geheel onbewoond. De wreedheden van dese Sekomo zijn inderdaad terugstootend en afschuwelijk. Een ander opperhoofd, de hem meer dan één daad van vriendschap had bewezen, werd door hem op de gruwzaamste wijze vermoord, opdat hij slaven van de ongelukkigen kon maken. De betrekking waarin dese koning staat tot den beschaafden Khama is alles behalve christelijk. De spreker vertelde eenige bijzonderheden die Khama van een geheel andere zijde doen kennen, dan die hij in Engeland op de platforms getoond heeft. De bewijzen zijn reeds in bezit van ds. Hofmeyr, doch om gegronde redenen wil hij ze nog niet gepubliceerd hebben. Wij hopen echter later nader van deze dingen kennis te nemen.

Ds. Hofmeyr zei dat hij nog veel had mede te deelen en de voorlezing waarschijnlijk later zou voortzetten.

KAMER VAN KOOPHANDEL.

Op de gewone maandelijksche vergadering van dit lichaam, waar tegenwoordig waren de heeren L. Wiener, L.W.V. (voorzitter), H. Beard, L.W.V., J. L. M. Brown, L.W.V., J. A. S. Watson, J. Forrest, H. Boalch, E. Mellish, B. Lawrence, J. W. Attwell, J. M. Stephan, L. Maclean, E. M. Twentyman, R. Bate, P. Ryan, L.W.V., E. Powell, J. Herbert, A. R. McKenzie, G. Trill, G. Smart, H. Gibson, A. Gore, P. W. Wessels, J. H. Coaton, B. Edwards, A. B. Marais, W. R. Mitchell, W. Searle, R. S. Solomon, W. Thorne, F. Ayres en J. A. Ellis (secretaris), deelde de secretaris mede dat hij van den direkteur-generaal van spoorwegen een brief had ontvangen, waarin medegedeeld werd dat de tijdelijke verlaging van het tarief op ingevoerd graan niet in den Vrijstaat van kracht was.

De heer Ryan versocht dat zijn naam zou geschrapt worden uit de notulen, waarin melding gemaakt werd dat hij een der deputatie aan de regeering was in zake het spoorwegtarief voor graan.

De voorzitter dacht dat de oogst van koren dit jaar beneden het gewone zou komen en daarom wilde hij voorstellen dat de kamer een vertoog bij de regeering zou indienen om niet aan het eind des jaars het vervoertarief weder te veranderen tot 3d. per ton per mijl. Uit de discussie bleek dat de oogst in Malmesbury en andere deelen van het westen grooter en beter was dan in 25 jaren het geval was geweest. Het voorstel van den voorzitter werd aangenomen.

Het spoorweg-comité rapporteerde dat het den direkteur-generaal van spoorwegen gezien had met betrekking tot het reisen per derde-klas naar Johannesburg, de schaarschte van goederenwagens, enz. Het rapport werd aangenomen.

In zake de dokagenten beval het comité aan een sekere som hun toe te staan als een wagen aan een magazijn te lang werd opgehouden. Over het gebrek aan banknoten deelde de voorzitter mede dat sedert door den Standard Bank voor £100,000 aan noten in circulatie gebracht was en door de Bank van Afrika voor £20,000.

Het bestuur rapporteerde verder dat de postmeester-generaal gewillig was nog tot het eind des jaars de telefoon van zes tot tien uur 's avonds te laten openstaan voor een verdere proef.

Er werden eenige klachten vernomen over het trage besorgen van telegrammen.

In zake het imperial instituut werd gerapporteerd dat de regeering een comité, bestaande uit de heeren L. Wiener, L.W.V., C. J. Jones, L.W.V., H. De Smidt (kolonialen onder-secretaris), en Sydney Cowper (van het landbouw-departement), had aangesteld om schikkingen te maken voor het houden van een behoorlijke uitstalling van Zuid-Afrikaansche produkten in het instituut.

Het spoorweg departement, zoo werd bericht, had besloten goederen van het dok naar het Kaapsche goederenstation te vervoeren na 1 Januari tegen 10d. per ton, met een minimum van vijf ton per truck.

Er werd verder een comité aangesteld bestaande uit de heeren Jagger, Steytler, Spilhaus, Searle, J. L. M. Brown, L.W.V., en Johnson om de kwestie van scheepsvrachten te overwegen.

Ook werd een voorstel aangenomen om de zaak van het spoorwegbeheer te verwijzen naar het spoorweg-comité.

KERK EN SCHOOL.

Vrijdagmorgen, 6 dezer, werd het nieuwe kerkgebouw te Fordsburg (Johannesburg) ingewijd. Ds. A. P. Kriel, predikant van de Ned. Geref. gemeente te Fordsburg, leverde de inwijdingsrede, en di. Meiring, Stofberg, Bekker en Martins namen ook deel aan de verrichtingen. Het gebouw heeft £1,430 gekost en er rust nog een schuld van omtrent £900 op de gemeente. Wij hopen dat ook deze som spoedig zal zijn afbetaald en de gemeente mag bloeien in een stad waar de godsdienst zoo hoog noodig is.

BEVESTIGING VAN DS. RETIEF TE VILLIERSDORP.

Uit Villiersdorp schrijft onze correspondent d.d. 10 December 1895 als volgt:—L.l. Donderdag hadden wij het voorrecht om onzen leeraar, ds. Retief, met zijne echtgenoote in ons midden te verwelkomen. Daar het weder zeer ongunstig en stormachtig was, was het onmogelijk voor de gemeenteleden om allen op te komen. Een eind van het dorp werd ds. Retief door een getal van 40 karren tegemoet gereden, alwaar hem door ouderling Jacobus De Villiers een hartelijk adres namens den kerkeraad en gemeente werd aangeboden, waarop door zijnerwaarde zeer liefelijk werd geantwoord.

Bij de pastorie was een groote schare van menschen bijeen en tevens al de schoolkinderen. Daar werd ds. Retief een heerlijk lied door de kinderen toegezongen. De ontvangst was zeer hartelijk. Twee eerebogen waren gemaakt met het woord "welkom" bovenaan prijkende.

Wij zijn veel dank verschuldigd aan oom Roelf, die zich zoo veel moeite getroostte ten einde de zijpalen voor den eereboog te krijgen.

Aan de woning van den heer Zeeman was een heerlijke maaltijd door mevr. Zeeman bereid, waaraan de nieuwe leeraar en echtgenoote, mevr. Albertijn, mevr. Vos en jongej. Albertijn deelnamen.

Zaterdag vond de insegening van ds. Retief plaats. Niettegenstaande het ongunstig weder, was de opkomst zeer groot en de kerk propvol. De bevestigingsrede werd op zeer plechtige wijze door ds. Albeit uitgesproken naar aanleiding van Hand. 10: 44. Zijneerw. sprak (1) over de gemeente, (2) over den prediker, (3) over de prediking. In den namiddag gaf ds. Retief zijn intreêpreek. Zijneerw. koos tot tekst Rom. 1: 16, en wees er op dat het evangelie (1) een kracht is, (2) een kracht Gods, (3) een kracht Gods tot zaligheid. Het koor heeft in den morgen en namiddag prachtig gezongen. Mevr. Boltman verdient alle eer voor haar onvermoeiden ijver aan den dag gelegd om het koor een succes te doen zijn.

Na afloop van den dienst werd den onderwijzer, den heer Zeeman, door ds. Krige (consulent) een adres namens kerkeraad en gemeente voorgelezen en aangeboden, hem versekerende dat de gemeente zijne diensten tijdens de vakature aan de gemeente bewezen hoog waardeerde. Na het lezen van het adres werd den heer Zeeman ook een beurs aangeboden. Zondagmorgen preekte ds. Krige en 's namiddags ds. Albeit, terwijl ds. Marais een dienst had in het schoollokaal voor jonge menschen en kinderen.

Aan het Graaff-Reinetsche college zijn aangesteld de heer Freeman, B.A., van Colesberg, en de heer Forman, van Bathurst.

Ds. A. Moorrees zal de rede ter inwijding van het nieuwe kerkgebouw te Moorreesburg houden.

Een onzer jonge predikanten in de Transvaal, zegt de *Volksbode*, die de kweekschool op het hart draagt en gaarne iets voor de zaak des Heeren wenscht te doen, zond voorleden maand aan een zijner vrienden te Stellenbosch de som van £18, zijnde de collegegelden voor het jaar 1895 tot 1896 voor drie door hem genoemde jongelingen thans studeerende aan de kweekschool.

FAMILIEBERICHTEN.

GEDOOPT:

In de Nieuwe Ned. Geref. kerk, op Woensdag, 11 December, door ds. C. F. J. Muller, eene dochter van den heer Philip Servaas Van Breda, met name Anna Bartema.

DE BRANDZIEKTEWET.

DE HEER RHODES EN VENTERSTAD.

De volgende correspondentie is ons ter hand gesteld door het departement van onzen premier. De heer Rhodes geeft de tegenstanders der brandziektewet den raad de wet eene proef te geven, en dan zal hij later komen om alle gegronde bezwaren weg te nemen. De boeren van Venterstad zijn echter niet onovertuigbaar, indien wij het rapport eener vergadering gehouden door den inspekteur, in een Engelsch nieuwsblad verschenen, kunnen gelooven.

DE RESOLUTIE.

De volgende resolutie werd aangenomen door wijk 2 van den Afrikaner Bond van Venterstad:—"Deze vergadering besluit den heer C. Rhodes te verzoeken voor het eind van 1895 te komen om ons distrikt een bezoek te brengen om onze grieven aan te hooren volgens besluit van het parlement, daar de wet hier in werking is. Intusschen zullen wij ons neutraal houden tot op de komst van den heer Rhodes, namelijk, wij zullen de wet niet tegenstaan, maar haar ook niet aannemen, en indien er geen bevredigende schikking getroffen wordt met de komst van den heer Rhodes, n.l., indien onze grieven niet aangenomen worden zullen wij de uitvoering van de wet niet toelaten op onze plaatsen en verbinden wij ons tezamen te zullen staan en in ons heilig recht daar wij van het begin ons lijdelijk verzet hebben als loyale onderdanen."

Tot commissie werd gekozen de heeren N. Kruger en J. Van Pietsen, Wildebeestvallei.

HET ANTWOORD.

Kaapstad, 28 November, 1895.

De heeren N. Kruger en J. Van Pietsen,
Venterstad.

Waarde heeren,—Ik heb de eer de ontvangst te erkennen van uw schrijven van den 15 dezer, insluitende eene resolutie aangenomen op eene vergadering van veeboeren gehouden te Venterstad op den 14den, mij verzoekende om uw distrikt te bezoeken, met het doel om het voorgestelde onderzoek omtrent de werking van de brandziektewet te maken voor het eind van dit jaar, en meldende dat, totdat dit bezoek gemaakt is, het volk de wet niet zal tegenstaan of aannemen.

In antwoord moet ik u eerst herinneren dat de wet nu van kracht is door de geheele kolonie en de regeering heeft geene macht de werking van eenig deel er van te schorsen, totdat het klaarblijkelijk bewezen wordt, na eene redelijke proef, dat het onmogelijk is, wegens speciale omstandigheden, om hare bepalingen ten volle uit te voeren.

Met het doel om te weten te komen of er zulke omstandigheden bestaan ben ik van plan spoedig sekere distrikten te bezoeken, maar ik wensch u er op te wijzen dat het nutteloos voor mij zou wezen zulks te doen totdat de lieden eenige ondervinding gehad hebben van de werking der wet, en ingeval zij de wet dan in eenig opzicht gebrekkig of onderdrukkend vinden zouden zij in de gelegenheid zijn om zoodanige verlichting te eischen als mogelijk is.

Ik vraag u in acht te nemen dat de wet gepasseerd werd door uwe eigene vertegenwoordigers in het parlement, en ik ben zeker dat zij en al de andere vrienden van de schaapboeren met het grootste leed eenige handeling van dezen zouden aanschouwen, die hen in oppositie tegen de wet zou plaatsen, voordat zij, door alle middelen in hun vermogen, getracht hebben de bepalingen van de wet uit te voeren, die, het wordt met zekerheid geloofd, oordeelende naar ondervinding in andere distrikten, niet onbehoorlijk hard of drukkend bevonden zullen worden.

Ik vertrouw dat, wanneer de tijd komt dat ik uw distrikt zal bezoeken, de menschen in staat zullen zijn mij te toonen dat zij ernstig getracht hebben om de wet uit te voeren en ik wensch u te verzekeren dat eenige grieven die zij onder de aandacht van de regeering mogen brengen zorgvuldig overwogen zullen worden en dat de regeering alles in haar vermogen zal doen om eenige wettige redenen van ontevredenheid weg te nemen die bewezen worden te bestaan.

Ik ben, enz.,
C. J. RHODES,
Eerste Minister.

WILLISTON.

(*Van onzen Correspondent.*)

5 December, 1895.

Het is nog maar verschrikkelijk droog; de regen blijft weg; alhoewel wij verscheidene malen fraaie wolken aan de lucht hadden is de hoop met de wolken verdwenen. Het weder was van dit jaar in November recht veranderlijk; een tijd is het verschrikkelijk koud dan weder recht warm; ook heeft de dokter veel te doen. Een jonge vrouw is aan de maselen gestorven.

De toestand zoover als bekend wordt zorgwekkend; schapen vrekken tot 20 op één dag; sekere welgestelde boeren hebben al zooveel schapen verloren, dat zij omtrent nog maar de helft hebben van wat zij bezaten. Beesten die vast raken in dammen en naderhand uitgehaald worden moet de keel afgesneden worden, daar zij te mager zijn.

Het gouvernement heeft inspekteurs tijdelijk aangesteld, voor 3 maanden, later zal er een kiesing zijn. Ik zou gaarne te weten willen komen wat een zeker persoon te zeggen zal hebben, die op de vergadering bij gelegenheid van nachtmaal heeft gezegd: "Hulle wil nie gloo nie, laat hulle kom proe" met veel gebrenspel.

Onze dominé schijnt zich niet veel met schoolzaken te bemoeien; hier in den omtrek op 2 plaatsen aan elkander zijn 15 kinderen die school kunnen gaan, en 2 uren van het dorp; maar de ouders zijn niet arm, maar nochtans zijn zij niet in staat schoolgeld te betalen; dienstboden zijn niet van te spreken, de kinderen werken zelf en die boeren die wel af zijn huren onderwijzeressen.

Op 27 November was er zitting van den magistraat, er waren 15 zaken, 2 civiele werden buiten afgehandeld. De voornaamste was tegen Mr. P. een blikknipper *alias* Jack of all trades, voor 2 aanrandingen, een tegen een gekleurden metselaar dien hij goed op zijn baatje gaf en daarom moest hij £1 opdekken, buiten dokters rekening, die £3 is; de andere op een Engelschman, ook metselaar van beroep, en vriend van Bacchus en hier voor moest hij zijn zak met 10s. verder lichter maken. Zooals gewoonlijk was er een tamelijke opkomst van buitenmenschen die belang in die zittingen stellen.

Met dezelfde gelegenheid werd er een goede besigheid gedaan in jakhalsstaarten. Na de zitting was onze dokter met een vriend uitgegaan om naar een water, dat op een plaats gevonden was te zien, dat door Hodgke, een bekwamen water-wijzer, was uitgehaald. Toen met de terugkomst zij het pad in het donker niet recht zien konden, kwamen zij in een gat te lande met het gevolg dat de kar omsloeg en de dokter zijn arm op twee plekken brak. Van Fraserburg werd een dokter gehaald die den arm weder in orde heeft geplaatst. Hodgke de bekwame waterwijzer is tot aller spijt dood. Vele andere boeren waren wachtende op hem om water op hunne plaatsen uit te halen.

Als het noodig is een jaarlijksche uitgave van 100 dollars uit te geven om een huisgezin te vrijwaren tegen eenige ernstige gevolgen van een aanval van ongesteldheid in de ingewanden gedurende het jaar, zullen er velen zijn die het als hun plicht achten dit te betalen, en zij konden niet hun leven en dat van hun huisgezin voor zulk een som in gevaar laten komen. Eenig een kan zoodanige verzekering voor 1s. 6d. krijgen, zijnde de prijs van een bottel Chamberlain's Koliek, Cholera en Diarrhee-Geneesmiddel. In bijna elke buurt is er iemand gestorven aan een aanval van ongesteldheid in de ingewanden voor medicijn kon verkregen of een geneesheer geroepen worden. Een of twee dosis van dit geneesmiddel zal eenige gewone geval genezen. Het faalt nimmer. Kunt gij het doen om het gevaar te loopen voor zulk een klein bedrag. Te koop bij alle Apothekers en Handelaren. P. J. Petersen & Co., Algemeen Agenten. [Adv.]

TELEGRAMMEN.

OVERZEESCH.

DE ROBINSON BANK.

LONDEN, 9 DEC.—(*Reuter.*)—Op een vergadering van de Robinson bank gaf de heer Robinson een opsomming van de baten der inrichting, en zei dat nog vijftien maatschappijen met goed zullen gevormd worden. De balansrekening toonde £22,000 voor rekening van winst en verlies. Verder zeide hij dat het doel der bank was alle zaken te verrichten die tot voordeel van de aandeelhouders zullen zijn.

ITALIE EN KONING MENELEK.

LONDEN, 9 DEC.—(*Reuter.*)—Een Italiaansche troepenmacht van twaalf honderd inboorlingen, onder bevel van majoor Toselli, is te Ambagali omsingeld geworden door koning Menelek's leger. Generaal Arimondi, die tot zijn ontzet marcheerde, werd gedwongen terug te trekken na een slag waarin Menelek zware verliezen leed. Drie van majoor Toselli's officieren en drie honderd man ontsnapten, doch het lot der anderen is onbekend.

LONDEN, 10 DEC.—(*Reuter.*)—Men veronderstelt dat zeventien Italiaansche officieren en vertig onder-officieren door koning Meneleks leger gedood zijn geworden. Een versterking van 4,000 troepen sal dadelijk van Italië naar Massowah scheep gaan.

LONDEN, 10 DEC.—(*Reuter.*)—Het gevecht tusschen de Italianen en koning Menelek's leger was van allerhardnekkigsten aard, en duurde zes uren. De Italianen slaagden er in tusschen een en twee duizend man van den vijand te dooden, doch werden uiteindelijk door den hen ver overtreffende getalsterkte overmeesterd.

SAID PASHA.

LONDEN, 10 DEC.—(*Reuter.*)—Said Pasha keerde gisterenavond naar zijn woning terug.

MANITOBA.

LONDEN, 10 DEC.—(*Reuter.*)—Manitoba heeft uiteindelijk geweigerd in zake de schoolkwestie toe te geven, en federale dwang is dus onvermijdelijk.

REGEN IN AUSTRALIE.

LONDEN, 10 DEC.—(*Reuter*).—Goede regens zijn in Victoria gevallen.

AUSTRALISCHE KABELCONFERENTIE.

LONDEN, 10 DEC.—(*Reuter.*)—De weled. heeren Duncan Gillies en Sir Saul Samuel zullen waarschijnlijk de Australische koloniën op de Stille Zee kabel-conferentie vertegenwoordigen.

DE TURK LUISTERT.

LONDEN, 10 DEC.—(*Reuter.*)—De sultan heeft eindelijk een irade uitgevaardigd de tweede wachtschepen der mogendheden toelatende de Dardanellen op te gaan.

FRANSCHE POLITIEK.

LONDEN, 10 DEC.—(*Reuter.*)—De minister voor koloniën sei in den loop van een debat in de kamer der Fransche afgevaardigden dat de Fransche politiek was overgegaan uit het tijdperk van offensief optreden en tot een vredelievenden staat was toegetreden, en hij zou niet trachten de Fransche besitting en uit te breiden.

KAAP-KOLONIE.

EEN MUNICIPALE ELEKTIE.

PORT ELIZABETH, 10 DEC.—(*Reuter.*)—Een tusschentijdige municipale elektie vond heden plaats, toen de heer Dath, de obstructionist, wiens diensttijd verstreken is, door den heer Blackburn, een fatsoenlijk ambachtsman, werd geopponeerd. De uitslag was: Dath 75, Blackburn 159.

NIEUWS UIT CALVINIA.

CALVINIA, 10 DEC.—(*Speciaal.*)—Ds. H. J. Lückhoff vertrok gisteren na bijna zes maanden voornds. Truter geassisteerd te hebben. Hij is hier echt zeer populair, daar hij zich overal zeer geacht heeft gemaakt. Een zeer vleiend adres werd hem l.l. Zondag na den morgendienst aangeboden.

De droogte in het distrikt begint zeer ernstig te worden en schapen vrekken wegens gebrek aan water.

Stemgerechtigden zijn praktisch unaniem ten gunste van Lochner's kandidatuur.

NATAL.

GOEDEREN-VERVOER UIT NATAL.

PIETERMARITZBURG, 10 DEC.—(*Reuter.*)—Nieuwe douane-regulaties zijn gepubliceerd geworden, bepalende met betrekking tot alle goederen van eenig spoorweg-station in deze Kolonie verzonden naar eenig station in den Vrijstaat of Transvaal, dat de duplikaat notas van spoorweg-versending beschouwd zullen worden door den ontvanger van douanen als genoegzaam bewijs dat de goederen daaringemeld, wezenlijk, bij gebreke van eenig getuigenis daarmede strijdig, vervoerd zijn geworden, overeenkomstig de bedoeling van soodanige notas, tot hun bestemde spoorwegstations in den Vrijstaat of Transvaal, en geen oponthoud of onderzoek van zulke goederen zal noodig zijn na de grenzen te zijn overgegaan.

NATALSCHE INKOMSTEN.

PIETERMARITZBURG, 10 DEC.—(*Reuter.*)—De staatsinkomsten tusschen 1 Juli en 3 November bedragen £436,874 tegen £447,970 voor hetzelfde tijdperk van verleden jaar. De uitgaven bedragen £312,694 tegen £343,008 voor hetzelfde tijdperk van verleden jaar.

ORANJE VRIJSTAAT.

BRAVO, VRIJSTATERS!

BLOEMFONTEIN, 10 DEC.—(*Reuter*).—De raad kwam heden bijeen om een opvolger voor president Reitz te benoemen. Zijn bedanking werd aangenomen, een votum van dank voor diensten in het verledene en een toelage van £1,400 per jaar werden hem toegekend.

PRESIDENT'S-VERKIEZING.

BLOEMFONTEIN, 11 DEC.—(*Reuter.*)—De raad heeft besloten dat de presidentsverkiezing plaats zal vinden op 19 Feb., en de inzwering bij een speciale zitting van den Volksraad op 4 Maart. De volgende kandidaten voor het presidents-ambt zijn genomineerd geworden, De heer Fraser, rechter Steijn, hoofdrechter De Villiers en de heer Hofmeyr.

De raad is verdaagd tot morgen.

Z.-A. REPUBLIEK.

DRANKVERKOOP TE PRETORIA.

PRETORIA, 10 DEC.—(*Reuter.*)—Het licentiehof wees heden acht uit de twintig aanzoeken van de hand.

DE ESSER-GESCHIEDENIS.

PRETORIA, 10 DEC.—(*Reuter.*)—De zes zaken die voor rechter Esser bij het Heidelbergsche rondgaande hof verhoord werden en de door het hooge hof als ongeldig verklaarde uitspraken zullen weêr in verhoor komen te Wakkerstroom op December 27.

WEER GEVONDEN.

PRETORIA, 10 DEC.—(*Reuter.*)—De acht staven goud, die in Maart 1894 te Heilbron van den trein gestolen en in April l.l. gevonden werden, zijn naar Pretoria teruggebracht geworden. De Nationale bank ontving vijf en de Standard bank drie. De geheele waarde is £8,000.

ONDERWIJS IN TRANSVAAL.

PRETORIA, 11 DEC.—(*Reuter.*)—De heer Robinson, superintendent van het onderwijsbestuur van den Rand, had een lang onderhoud met den president over verschillende onderwerpen. ZHEd. zei dat hij op zekere voorwaarden ten gunste was van meerdere rechten voor het Engelsch, en hoopte dat de raad iets zou doen bij zijn speciale zitting in Januari aanstaande.

TELEURGESTELD.

PRETORIA, 11 DEC.—(*Reuter.*)—De heer Langton, die gedurende de laatste week beproefd had een volmacht van het Swazie-volk te verkrijgen om voor hen te handelen in zake boeken, enz. tegen deze regeering, is er niet in geslaagd, en is teruggekeerd naar Natal.

INBRAAK.

JOHANNESBURG, 10 DEC.—(*Reuter.*)—Inbraak werd in het huis van den heer Esselen gepleegd en £47 gestolen. Het nieuwe speurders-departement heeft een man op suspicie gearresteerd en £45 bij hem gevonden.

EEN SCHURK GESJAMBOKT.

JOHANNESBURG, 10 DEC.—(*Reuter.*)—Terwijl haar man afwezig was werd een dame te Doornfontein door haar keukenjongen aangevallen. De dame hield den jongen van zich af totdat hulp opdaagde, waarop de jongen opgesloten werd en men zond om den echtgenoot te roepen. Hij kwam met een dikke sjambok en klopte den jongen totdat zijn beide armen lam waren.

TREURIG ONGELUK.

JOHANNESBURG, 10 DEC.—(*Reuter.*)—Zaterdagavond speelden twee kinderen te Hamburg, tusschen Rooipoort en Florida, toen een 14-jarige jongen, Maloney genaamd, een windroertje tegen het hoofd van een 8-jarigen knaap afschoot. De kogel drong door het rechter-oog. Een dokter die gehaald werd sneed het kogeltje uit het achter-hoofd. Een stukje van de hersens kleefde aan den kogel. De knaap leeft nog. Maloney werd gearresteerd en in den tronk te Krugersdorp gezet.

WERKSTAKERS.

JOHANNESBURG, 11 DEC.—(*Reuter.*)—De werkstaking onder koets- en wagenmakers blijft voortduren. De mannen vragen alleenlijk 8 uren werken per dag.

KAMER VAN KOOPHANDEL KWAAD.

JOHANNESBURG, 11 DEC.—(*Reuter.*)—Op een vergadering van de kamer van koophandel werd heden besloten dat de handelwijs der regeering door het invoeren van graan en voeder vrij van belasting en het verkoopen daarvan in competitie met handelaren die invoerbelasting en andere vorderingen betalen, tegen alle beginselen van rechtvaardigen handel is.

De kamer weigerde de aanbeveling van het comité in zake het motto: "Geen belasting sonder vertegenwoordiging" aan te nemen, doch nam een amendement aan, namelijk dat de tegenwoordige staat van zaken genoegzaam ernstig is tot het nemen van scherpe maatregelen in de zaak.

Een kostbaar zilveren horloge werd aan den heer Lowe, den secretaris, voor zijn kostbare diensten gegeven, en een fraaie borstspeld aan mevr. Lowe.

EEN VROUW GESTOLEN.

JOHANNESBURG, 11 DEC.—(*Reuter*).—Een inboorling beschuldigd de vrouw en het geld van een ander inboorling gestolen te hebben werd gevonnist tot zes maanden en twintig slagen.

DIEFSTAL.

BARBERTON, 10 DEC.—(*Reuter*).—Nog een brutale roof, de derde binnen een paar weken, is er gepleegd. Een doos met juweelen en £149 in noten en goud werd koelweg uit de kamer van mevr. Cork, eigenares van het nieuwe Royal Hotel genomen toen zij bij het middageten was. Geen spoor van den dief.

DE MAJOR ZAAK.

BARBERTON, 10 DEC.—(*Reuter.*)—Het onderzoek van regeeringswege in de zaak van Major werd geëindigd door commissaris De Villiers, die zijn rapport aan de autoriteiten te Pretoria maakt.

WEER EEN ANDERE STORIE.

BARBERTON, 10 DEC.—(*Reuter.*)—Een ander bezoeker van Gungunhaan's land die pas hier van binnen 50 mijl van Manhedagas is aangekomen, zegt dat er geen gevecht is plaats gevonden. Slechts een paar oude mannen en vrouwen zijn gedood geworden, terwijl de Portugeesen in getallen aan de koorts sterven.

RHODESIA.

UIT DE HOOFDSTAD.

BULAWAYO, 11 DEC.—(*Reuter.*)—Het ledental van de plaatselijke effekten-beurs is over de honderd.

Men verwacht dat Bulawayo binnen drie maanden volle rechten voor een municipaliteit sal verkrijgen.

SCHEEPVAARTBERICHTEN

TAFELBAAI.

AANGEKOMEN.

Dec. 9—SS *Kaffir*, van Knysna.
9—Noorsche ss *Agnar*, van Knysna.
10—Zweedsche bark *Stavanger*, van Sundswall
10—Britsche bark *Kelburn*, van Cardiff.
11—SS *Garth Castle*, van Natal.

VERTROKKEN.

Dec. 10—Britsche ss *Aymestry*, naar Santos.
10—Schoener *Lilla*, naar Saldanhabaai.
10—SS *Pretoria*, naar kusthavens en Natal.
11—Mailboot *Hawarden Castle*, naar Engeland.

LONDEN.

9 Dec. (*Per Telegraaf*).—De *Clan Cameron* vertrok Zondagmorgen van Liverpool.

11 Dec. (*Per Telegraaf.*)—De mailboot *Moor* vertrok hedennamiddag om 4 uur van Madeira naar de Kaap.

De Vakature in den Noordwestelijken Cirkel.

DE HEER F. D. CONRADIE GAAT STAAN.

(*Speciaal telegram.*)

WORCESTER, 10 DEC.—De heer F. D. Conradie, van Zaaiplaats, Worcester, die door zijn vele vrienden hier en elders overgehaald is geworden zich voor den cirkel verkiesbaar te stellen, heeft na ernstige overweging daartoe besloten. Het wordt ook bericht dat de Bond hem ondersteunen sal. De heer Conradie is door het geheele distrikt welbekend en heeft er groote belangen. Hij is een man van veel ondervinding in landbouw-zaken en weet wat zijn medemenschen noodig hebben. Hij kan op sterke ondersteuning door het geheele distrikt rekenen.

GRAAFF IS DE MAN.

Aan den Editeur van "Ons Land."

Mijnheer,—Het is de praat van den dag wie in den wetgevenden raad sal komen in plaats van wijlen den ed. heer Thomas Heatlie. Verscheidene boeren en anderen, die met den heer Graaff tot in bijzonderheden gesproken hebben over politiek, zijn van oordeel dat hij de rechte man sal zijn om voor te stemmen, daar hij naar de boerenbelangen sal omsien, wijl Graaff self eigenaar is van een groote plaats, en alles omtrent de arbeidskwestie en de bezwaren der boeren in 't algemeen weet. Bovendien blijkt zijn streven te zijn voor de welvaart des lands. Daarom zijn er velen, die hem gaarne verkozen souden zien, daar zij van opinie zijn dat er slechte tijden zullen komen, waarin een man van ondervinding in de politieke wereld noodig is.

Ik ben,

EEN GEREGISTREERD STEMGERECHTIGDE.

Piketberg, 9 December, 1895.

Voor de noodlijdenden in Namakwaland en andere distrikten.

Door het comité van den Afrikaner Bond alhier, aangesteld om bijdragen in te zamelen ten behoeve van de noodlijdenden in Namakwaland en andere distrikten is ontvangen:—

	£	s	d
Bedrag reeds erkend	432	18	1
Per ds. J. D. Retief, collecte Ned. Geref. Kerk, Moorreesburg	37	12	0
Per ds. H. C. De Wet, gecollecteerd door den Bond te Alexandria	9	0	0
Per den heer H. J. Du Plessis, gecollecteerd door den Bond te Houtkraal	3	18	6
Per ds. J. A. Malherbe, van nog een lid der gemeente Goudini	0	2	0
Per eerw. A Compaan, bijdragen der Ned. Geref. Zendinggemeente te Graaff-Reinet ...	2	6	0
	£485	16	7

A. B. HOFMEYR,
Hon. secretaris.

Kaapstad, 11 December 1895

VENTERSTAD.

(*Van onzen Correspondent.*)

Er hebben in de laatste dagen hier verscheidene vergaderingen plaats gehad. Vrijdag, 29 November, vergaderde de kerkeraad der Gereformeerde gemeente, en besloot onder andere om op Zondag, 5 Januari, 1896, het heilig avondmaal te vieren. Zaterdag, 30 November, vergaderde die kerkeraad om 13 jongelieden te onderzoeken, die sich voorbereid hadden om als lidmaten der gemeente aangenomen te worden. Allen werden aangenomen, en wel 9 met lof. Den volgenden dag, Zondag 1 December, werden zij der gemeente voorgesteld. Maandag, 2 December, vergaderde de gecombineerde kerkeraad der Ned. Geref. gemeente, om een diaken te kiesen in de plaats van den heer J. H. Van der Merwe, die voor die betrekking bedankt heeft. Gekozen werd de heer Paul Van Nieuwenhuizen.

RAADSLEDEN.

Vrijdagavond werd eene publieke vergadering gehouden, onder voorzitterschap van den heer Thomas Kruger, om zes personen te nomineeren als raadsleden voor de nieuwe municipaliteit, onder wet 45 van 1882, en twee auditeuren te kiesen. Als raadsleden werden genomineerd de heeren P. C. Coetsee, P. H. Grobler, P. F. Joubert, J. Stair, D. G. Steyn en H. Stucké. Als auditeuren werden gekozen de heeren W. Frewen en O. S. Vermooten.

BONDSVERGADERING.

Zaterdagmiddag werd door het distriktsbestuur van den Bond van deze wijk eene vergadering gehouden om officieele leden te kiezen. De oude voorzitter, de heer D. P. L. Gildenhuis, zat voor. Voor het volgend jaar werd als voorzitter gekozen de heer P. J. Van den Heever, D.J.zn., als vice-voorzitter de heer P. C. Coetsee, en als secretaris herkozen de heer H. D. Viljoen, P.zn. Er werd besloten Woensdagavond, 15 Januari, 1896, een afgevaardigde voor het congres te kiesen. Er worden dan veel buitenlieden op het dorp verwacht, want dan sal er ook een vergadering voor de wapenschouwing gehouden worden, en een zoon van president Kruger wordt dan ook hier verwacht.

DE BRANDZIEKTEWET UITGELEGD.

Zaterdagavond werd eene publieke vergadering gehouden om den heer Varran, hoofdinspekteur van de brandsiektewet in dit distrikt, te hooren, die gekomen was om de brandsiektewet duidelijk te maken. De opkomst was niet zeer groot, daar de tegenstanders dier wet sich weinig bekommeren om uitleg of verduidelijking, daar zij in het geheel geen wet willen. Derhalve waren van hen maar weinigen tegenwoordig. De heer J. W. Kuys, A.R.M., was voorzitter en stelde met eenige gepaste woorden den heer Varran aan de vergadering voor. Die heer heeft bij vóór- en tegenstanders van de brandsiektewet een zeer goeden indruk gemaakt, maar het is hem niet gelukt een der tegenstanders te bekeeren tot een voorstander. Eene algemeene en hartelijke dankbetuiging werd hem bij het einde toegebracht voor de moeite die hij genomen had om over te komen, en voor de bekwame wijze waarop hij eenige wetsbepalingen had verklaard. Men wacht op den heer Rhodes om de bezwaren tegen de wet hem voor te leggen.

Gisteren had de Ned. Geref. gemeente het voorrecht proponent H. W. Geyer te hooren.

De steeds aanhoudende droogte veroorsaakt veel verlies en bekommering.

Officieele Kennisgevingen

(*Uit de Gouvernements-Gazette.*)

De grenzen van de distrikten Philipstown en Britstown, zooals veranderd, worden geproklameerd.

De plaatsen Strangers Rest en Waschbank, in Umzimkulu, zijn niet langer met longziekte besmet, zoo ook erf no. 101, in Queenstown.

Het koloniale kantoor doet navraag naar Guy Cassck-Smith.

Het periodieke hof te De Aar sal voortaan gehouden worden door den magistraat van Britstown. Dat te Barrydale sal gehouden worden op 15 Januari.

Tot de uitoefening der geneeskunde in de Kolonie zijn toegelaten drs. A. J. Lang en J. C. Burton.

De stemming voor brandziekte-inspekteurs voor wijk Onder-Kamiesberg, inplaats van den heer E. J. G. Genis, die bedankt heeft, sal plaats hebben te Hories op 17 December, en die voor een inspekteur voor wijk Paddison, Hanover, te Wonderheuvel op 20 December.

Op de officieele lijst van personen, verkiesbaar voor den civielen dienst, is geplaatst de naam van Robert McIlwaine, B.A.

CORRESPONDENTIE.

[WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE GEVOELENS ONZER CORRESPONDENTEN.]

Somerset West Strand,
28 November, 1895.

Aan den Editeur van "De Zuid-Afrikaan en Ons Land."

Mijnheer,—Op Vrijdagnamiddag 22 dezer werd alhier door de heeren Bosman en Krige van Stellenbosch hun derde vergadering gehouden ten einde de municipaliteit tegen te werken, en hebben al de kleurlingen bijeen gehad en hebben ze zoo veel als mogelijk afgeraden; waaraan zij ook gehoor gegeven hebben, en hebben ze met alle onware bezwaren voorgekomen.

De heer Bosman heeft ook een petitie gehad die hij door hen liet teekenen om dezelve tegen te werken, en ook een berekening gemaakt, naar zijn smaak, van inkomsten en uitgaven. Op grond van zijn berekening hebben daar wat blanken ook op geteekend die voor de municipaliteit waren.

Ten eerste verwonder ik mij niet waarom de heer B. sulks gedaan heeft goed wetende als de municipaliteit gevormd wordt dat hij zijn hand in zijn zak moet steken om al de vuilheid uit den weg te ruimen van zijn kaserne en andere huisjes die door kleurlingen bewoond worden waar niet eens achterplaatsen, nog minder private uiteinden zijn voor de huurders. En dat veroorzaakt stank waar het publiek mee te vreden moet zijn.

Maar nochtans verwonder ik mij daar de heer Bosman de burgemeester van Stellenbosch is en met de laatste elektie hard getracht heeft een lid van de wetgevende vergadering te worden; dat sulk een man kan vechten tegen schoonheid, dat bewijst ons geen burgemeester noch parlementslid.

Het sal ons zeer spijten als de municipaliteit niet geproklameerd wordt. Dan denk ik zal het erger aangaan want de kleurlingen zullen zeggen dat zij een overwinning behaald hebben en hebben het te danken aan desulke. En ons publiek moet er onder lijden.

Al wat men hier heeft is een diender die altijd schittert door zijn afwezigheid waar zijn persoon geeischt wordt, en als men hem de vuilheid aanwijst en de overtreding van de kleurlingen op eigendommen van de menschen in het dorp zegt hij het is niet zijn *duty* en steurt zich verder er niet aan.

Het schijnt of zijn duty alleenlijk is zooals hij denkt, naar de vischschuiten te gaan wanneer zij aan wal komen en visch te koopen en dan naar huis.

Ik hoop dat al deze dingen spoedig tot een eind zullen komen en hem gewaarschuwd wordt op te letten naar de vuilheid en overtreding van kleurlingen op eigendommen van menschen, waarvan hij hoegenaamd geen notitie neemt. Hij is te ver van onzen magistraat en op die wijze is hij te veel aan sichzelf overgelaten en het gaat voor ons moeilijk om alteos naar Somerset West te gaan om te klagen over wat gemaklijk door den diender kan verholpen worden.

Een magistraatskantoor is hier noodsaaklijk noodig, welk ook gemaklijk kan geschieden en zal een groot gemak en gerief voor ons publiek wezen, want wij moeten met alle kleine zaken naar Somerset West.

Ik ben verzekerd als hier een magistraatskantoor geopend wordt en onze magistraat een of twee maal in de week overkomt om hof te houden, welk hij ook zeker doen zal, dat het veel zal helpen aan ons publiek, en de vuilheid en overtreding zullen spoedig ophouden.

Het spijt ons inwoners dat het niet zou kunnen gebeuren voordat al de vreemde menschen ons strand komen bezoeken dan ben ik verzekerd dat het hier alles beter zou lijken als nu. Ook heb ik met den agent van hier er over gesproken, en hij heeft gezegd dat het een groote verbetering zou zijn voor ons strand, en het moet hier al lang geweest zijn dan zou het strand van dag veel beter er uitzien en onze menschen zouden niet van dag te klagen hebben over wat wij nu doen.

Nu ik hoop dat sulks dan spoedig moge gebeuren zoodat wij dan de vrucht ervan kunnen genieten.

U hartelijk dankende voor opname dezes in uw geëerd blad.

C. F. VAN COLLER.

"CHRISTIAN ENDEAVOUR SOCIETY" VS. DEN HEER NORGARB.

Den Redakteur van "De Zuid-Afrikaan vereenigd met Ons Land."

Mijnheer,—"Er bestaat groot gevaar dat men eer kwaad dan goed zaad zaait als men de wapenen opneemt (welgemeend misschien) tegen een saak waaromtrent men gebrekkig of in het geheel niet is ingelicht."

Zoo schreef ik onlangs in uw geëerd blad, de "Christian Endeavour Society" verdedigende. En in het antwoord daarop van den heer Norgarb blijkt het al dadelijk dat gemelde heer zich aan die broederlijke waarschuwing heeft schuldig gemaakt. Moest hij niet degelijk onderzocht hebben voordat hij schreef en niet hebben gewacht totdat "Bescheiden" het licht waarvoor hij zoo erkentelijk is daarover moest verspreiden slechts nadat hij zijn kwaadaardigen dolk heeft gebruikt.

Het doel der vereeniging is niet zooals de heer Norgarb het heeft de "ondersteuning der kerk." De "ondersteuning" moet ons maar slechts verbinden aan en in volkomene harmonie doen werken met de kerk. Ik heb dit in mijn schrijven aangehaald om te toonen dat wij in geenen deele onafhankelijk van de kerk zijn. Als hij de constitutie nagaat zal hij bevinden dat het eenige doel der vereeniging is om "in verband met de kerk christelijk werk voor den Heer te doen en ter bevordering van het geestelijk leven onder de leden."

De heer Norgarb heeft het tegen de beloften, want volgens hem leiden die tot orden. Als hij zichzelven wil gelijk blijven wat moet hij dan denken van onze zendingsvereenigingen waar ieder lid zich verbindt van het zijne te geven om Christelijk werk te doen? Wat van onze jongelingsvereenigingen waar de leden zich verbinden elkanders geestelijk welzijn te helpen bevorderen? Rust onze kerk ook niet op beloften, voor ruimeren kring geschikt?

Had de heer Norgarb "Christian Endeavour Societies" genoegzaam bestudeerd dan zou hij gezien hebben dat waar zij onder de jonge leden onzer kerk bestaan zij altijd onder direkt toezicht van den kerkeraad zijn. Vanwaar dan de kiem van verwijdering?

Verder, de belofte gedaan is precies dezelfde die feitelijk door elk zondaar gedaan wordt aan zijn Heer bij zijne bekeering, ter vervulling waarvan hij steunt op de kracht van zijn verlosser. Zoo belooft ook het lid: "Vertrouwende op den Heere Jezus Christus voor kracht, enz."

De dierbare Bijbel gebiedt den christen geduriglijk te bidden en de Schriften te onderzoeken. De Endeavour Society is uitsluitelijk een vereeniging voor belijdende ("professing") christenen. Hoe kan de heer Norgarb dan kwaad zijn dat dit ook een regel van de vereeniging gemaakt wordt?

De belofte van het lid is alleenlijk op de Schrift gegrond. De tekst door den heer Norgarb aangehaald omtrent "leeringen en geboden van menschen" kan dus van geen toepassing hier zijn. Dat er nog wel andere "regels" en "geboden" zijn die de vereeniging in stand moeten houden is onvermijdelijk. Is de tekst op deze toepasselijk dan ook op de regels van jongelingsvereenigingen, zendingsbonden en selfs op de wetten der kerk.

Meer dan ooit tevoren overtuigd dat ik de waarheid voorsta en met een dankbaar hart tot het hoofd der kerk dat hij mij heeft willen gebruiken om zijn saak te verdedigen, blijf ik

Geheel de uwe,

BESCHEIDEN.

P.S.—*Volksbode* gelieve over te nemen.

AANBEVELING AAN DEN TAALBOND.

Aan den Redakteur van "De Zuid-Afrikaan en Ons Land."

Mijnheer,—Ik heb een wenk voor dengene die het opvatten wil en ik ben overtuigd dat het de anderszins droogе verrichtingen van de aanstaande taal-vergadering te Stellenbosch aanmerkelijk prettiger maken zal. Het is namelijk dit: Een ieder die de moeite neemt om de jaarverslagen van de verschillende gouvernements-departementen door te gaan of selfs het *Landbouw Journaal* (Engelsche editie), weet wat sonderling Hollandsch men er in vindt van Engelsche regeeringsbeambten die Hollandsche aanhalingen maken. Gisteren weder gaf een plaatselijk Engelsch blad een staaltje uit het rapport van den kolonialen veearts over siekten van het vee, waarin hij herhaaldelijk van "herkauwsel" spreekt als "kerhausel." Was daar misschien een "carousal" op dat kantoor voor het rapport geschreven werd? Ik kan mij dus niets prettiger en leerrijker voorstellen dan een zoodanig artikel over "Hollandsch zooals door Engelschen geschreven," indien men sich de moeite getroosten wil.

De uwe,

TAKHAAR.

WAAROM HEEFT DE TAALBOND NIET NOG MEER NUT GESTICHT?

Aan den Redakteur van "De Zuid-Afrikaan vereenigd met Ons Land."

Mijnheer,—Terwijl ik mij er over verblijd dat de "uitnoodiging" in uw blad gepubliceerd ten volle uwe goedkeuring wegdraagt, moet ik tevens wijzen op het misverstand dat kan ontstaan uit hetgeen gij aangaande den Taalbond hebt gezegd. Dat de Taalbond in zoo ver eene mislukking is, dat niet—gelijk het behoorde te zijn—in iedere gemeente onzer kerk een of meer takken daarvan bestaan, kan door niemand worden ontkend. Maar evenmin kan het worden ontkend dat daardoor veel is gedaan, direkt en indirekt, ter handhaving van de rechten onzer taal en ter opwekking van belangstelling daarin. Getuige onder andere het feit dat, na sulk eene korte kennisgeving, zoo vele honderden sich voor het laatste Taalbond-examen hebben aangemeld.

Ook sou ik onder de voornaamste redenen waarom de Taalbond niet meer opgang heeft gemaakt niet dit hebben, dat het volk niet het Hollandsch wil dat door den Taalbond wordt voorgestaan. De redenen die genoemd worden zijn veeleer of, dat men niet weet hoe het met de zaak in zijne buurt aan te leggen of de belangstelling gaande te houden; dat de leeraar, die op de meeste plaatsen de eenige geschikte leidsman daarin sou zijn, zijn handen te vol heeft met andere saken, of geen hart heeft voor de saak, of dat men sich er niet mede inlaten wil omdat ds. S. J. Du Toit er mede samenwerkt, of dat men vreesde—in het begin althans—dat het eene politieke beweging was.

Dit echter stem ik u toe dat op de school de zaak van het Hollandsch veel geleden heeft, doordat men 't daar voor de kinderen onnoodig swaar heeft gemaakt, en tot zekere hoogte het onmogelijke heeft beproefd. Er sal, mijns inziens, iets moeten gedaan worden om de grammatika op sommige punten eenvoudiger te maken en aan de taal een meer Afrikaansche kleur te geven.

Maar als leden van het hoofdbestuur de "uitnoodiging" zamen met anderen onderteekenen, dan willen zij niet daarmede te kennen geven dat de Taalbond in hunne oogen een mislukking is en zij nu iets anders moeten gaan beproeven. Al wat zij te samen met anderen voorstellen is, laat al de partijen elkander ontmoeten en zien of er niet meer eenstemmigheid en samenwerking kan worden teweeggebracht. Leidt dit nu daartoe dat er tot eene zekere mate van vereenvoudiging der taal wordt besloten, dan sal het de vraag voor den Taalbond zijn of hij niet—nu dat gansch Zuid-Afrika het op dat punt eens is—de taal in *dien vorm* moet erkennen en ondersteunen. En door daarop bevestigend te antwoorden zou hij, naar mijne meening, zich volkomen gelijk blijven en verstandig handelen.

Ik ben, enz.,

LID VAN HET HOOFDBESTUUR.

LAAT DE REGEERING HELPEN.

Van Rijnsdorp, 3 December, 1895.

Aan den Redakteur van Ons Land.

Mijnheer,—"En wat vader onder u dien de zoon om brood bidt zal hem een steen geven." Het gouvernement wordt beschouwd als vader van het volk. Kinderen werken voor de vaders om hunne beursen te vullen om in tijden van nood hen daaruit te onderhouden. Zoo ook werkt het gansche volk om de schatkist te vullen om in tijden van nood hen daaruit door het gouvernement te ondersteunen, al was het van twintig tot dertig duizend ponden aan koorn en andere voedingstoffen, zooals mielies, ens., aan de noodlijdenden in Namaqualand en elders te geven. Het gouvernement kan er geen schade bij lijden om zulks aan hen te leenen tot dat de goede God weder uitkomst van een goeden oogst geven sal en het te laten terug betalen met de rente. Zulks sal tot segen strekken voor de regeering en de noodlijdenden. Zou het niet verstandig zijn voor de regeering de min vereischte verlenging van spoorwegen zooals die van Graaff-Reinet, Oudtshoorn en andere voor een jaar te staken, en de noodlijdenden in hunnen nijpenden honger te voorzien. Op die wijze wordt brood in plaats van steenen aan de kinderen gegeven.

Men zegt zij moeten elders gaan werk soeken Ik stem er zoo verre mede in dat de gekleurden en ook blanken die niets op hunne werf bezitten en geen huisgezin hebben sulks doen moeten; maar hoe nu met den man die een vrouw en misschien 4 of 5 weerlooze kinderen heeft; die nog een klompje vee bezit! moet hij alles in steek laten en op een verren afstand van zijn zorg gaan werken? Hij sal daardoor geheel geruïneerd worden. Dan gaat het met hen gelijk het Engelsche spreekwoord; sei: out of the fire into the frying pan.

De nood is nu al zoo hoog gerezen na twee jaren geen oogst gehad te hebben, en waar ligt nu de verwachte nieuwe oogst in het aanstaande jaar.

Als zij door het gouvernement ondersteund worden dan worden zij door het publiek ondersteund want de schatkist wordt gevuld met publieke gelden. Wij vertrouwen dat de regeering geopende ooren en hart zal hebben voor het, geroep van de noodlijdenden om in hunne nooden te voorzien. De regeering heeft toch nu de middelen daartoe.

U daakende voor het opnemen hiervan.

uw dienaar,

B. VAN WESTHUIZEN.

Volksbode en andere Nieuwsbladen gelieven over te nemen.

HET ONDERWIJZERS-EXAMEN.

Aan den Redakteur van "De Zuid-Afrikaan en Ons Land."

Waarde redakteur,—Er is in de laatste jaren bij herhaling op gewezen, dat volgens wet de Hollandsche taal *verplichtend* was bij het derde-klasse onderwijzers-examen. Door wien de verandering gemaakt is, dat na al onzen strijd het Hollandsch nu weer *optional* is, weet ik niet; maar toch is het zoo. Voorleden jaar passeerde er 1 uit elke 7 in het Hollandsch; en hoe het dit jaar sal gaan zullen wij wel eerst daags sien, als de lijst der geslaagde kandidaten van het pas afgeloopen examen gepubliceerd wordt. Dit is eene saak van het hoogste belang, welke door de strijders voor onze taalrechten zonder verder uitstel in handen dient genomen te worden. De mannen, die op 19 dezer in het Stellenbossche college bijeen sullen komen, mogen deze kwestie wel een punt van bespreking maken. Immers, van onze elementaire onderwijzers, die het fondament bij onze kleinen moeten leggen, hangt zoo ontzachelijk veel af! Als zij niet eens onze taal behoeven te kennen, wat baten ons dan een Taalbond en Taalcongressen?

FACTA NON VERBA.

Departement van Onderwijs.

NOG EEN STEM.

Kaapstad, 7 December, 1895.

Mijnheer,—Eenige verdedigers van dr. Muirs administratie trachten te bewijzen, dat de vermeerdering van scholen en grootere opkomst van leerlingen sedert zijn aanstelling moeten dienen als een onomstootelijk bewijs van zijn geschiktheid voor het ambt dat hij bekleedt. Deze vooronderstelling is onjuist. Zij die lang in de Kolonie woonachtig zijn geweest, en wat ondervinding hebben gehad in het bestuur van scholen van verschillende trappen van geleerdheid, weten heel goed dat in tijden van koloniale voorspoed het aantal kinderen die de scholen bijwonen met sprongen toeneemt. Wanneer integendeel de Kolonie een tijdperk van verval in haar stoffelijken vooruitgang heeft doorgestaan, heeft dit maar te spoedig een terugwerking gehad op de scholen en de opkomst der leerlingen. De wonderlijke ontdekkingen nu, van diamanten en goud, de groote uitbreiding van koloniaal grondgebied in het noorden, vermeerdering van bevolking, vermeerderde waarde van grondeigendom, bedrijvigheid in de bouw-nijverheid en grooter vertrouwen in de zelfstandigheid van ons land gesteld—al deze en nog andere oorzaken hebben niet alleen jaren van achteruitgang teruggehouden, doch hebben onzen vooruitgang ver boven de droomen van den politieken optimist vermeerderd. Het verstrekt den volke dezes lands tot groote eer dat zij sich van voorspoedige jaren bedienen om het opkomend geslacht op te voeden. De uitslag dan van dit alles is geweest een groote stoot voorwaarts aan de zaak der koloniale opvoeding medegedeeld. Laat ons dan niet de belachelijke fout begaan van de vlieg van Carlyle op het draaiende wagenwiel, en de toename in het getal scholen en leerlingen toeschrijven aan dr. Muir, terwijl die feitelijk in omstandigheden buiten zijn invloed is ontstaan en in oorzaken die zijn aanstelling waren voorafgegaan. En dit brengt mij tot het aantoonen van een anderen faktor die tot de vermeerdering van scholen en leerlingen heeft geleid. Dit is het uitmuntende stelsel van onderwijs dat in de laatste 45 jaren gestadiglijk doch op hechte wijze jaar na jaar door dr. Dale is opgebouwd. Toen hij het departement onder zijn sorg nam was de toestand erger dan een *chaos*. Vergelijk wat dr. Dale gedurende al dien tijd te doen had met hetgeen hij drie jaren geleden aan dr. Muir overhandigde, een bijna voltooid verheven gebouw, dat geen kolonie of land ter wereld schande sou aandoen. Boven alles bezat dr. Dale het vertrouwen van het volk, en de onderwijzers der verschillende scholen sagen op hem als op een persoonlijken vriend. Dat vertrouwen heeft dr. Dale's administratie overleefd, en toen sijn opvolger het roer van het opvoedingskantoor in handen nam, bezielde dat vertrouwen nog steeds het nieuwe stelsel tot onlangs toe. Dat onmisbaar vertrouwen is op ruwe wijze geschokt geworden door onlangs voorgevallen zaken, en wat mij betreft, ik sal er geen spijt van hebben morgen te vernemen dat het gouvernement dr. Muir van een andere aanstelling heeft voorzien die evenredig is met sijn erkende bekwaamheden en geleerdheid.

KOLONIST.

SCHOOLZAKEN TE ALIWAL NOORD.

(*Speciale telegrammen.*)

ALIWAL NOORD, 11 DEC.—De groote meerderheid van het publiek soowel in het dorp als in het distrikt ondersteunt dr. Muir in sijn weigering om den heer Snell als assistent aan te stellen. Het publiek is niet verontwaardigd over de handelwijse van dr. Muir maar wel over die van het comité dat een afgezetten hoofdonderwijser nu weer aan hen wil opdringen.

VERONTWAARDIGING.

PAARL, 11 DEC.—De rede van minister Faure te Wijnberg ter verdediging van dr. Muir en het onderwijs-departement heeft groote verbittering onder sijn kiesers veroorzaakt. De lofrede wordt in het plaatselijk blad en anderszins sterk veroordeeld als den man geheel onwaardig.

AANDEELENMARKT.

KAAPSTAD

(*Van de heeren Johan Jansen & Co., makelaars en algemeene agenten, No. 25 St.-Georgesstraat.*)

Woensdag, 11 December 1895.

Markt gedrukt.

GOUDAANDEELEN.

Agnes Munro 17s, Alexandra Estate 12s, Driekopjes (Diamonds) 10s 9d tot 11s, East Rand 120s, Florida 30s, Geldenhuis Estate 92s 6d, Gordon 8s 9d, Leeuwpoort 8s 3d, Molyneux West 11s 6d, Princesses 61s koopers, Randfontein 54s 9d tot 55s, Robinson Diamonds 31s koopers, Roodepoort Heidelberg 33s, Vulcans 8s.

ANDERE AANDEELEN.

Argus 23s, Ægis Assurance 157s 6d, Colonial Assurance 22s 6d, Commercial Fire 61s, Equitable Fire £50 10s, Equitable Marine 22s, Guardian Assurance 157s 0d, Colonial Orphan Chamber £325, S. A. Association £410, S. A. Milling 34s 6d, Cyphergat Coal 9s 6d, Standard Bank £63, Bank of Africa £12, African Banking Corporation 65s, De Beers £25 17s 6d, New Jagersfontein £8 10s, P. E. Assurance 12s 6d, Rosebank Match 2bs.

JOHANNESBURG.

11 Dec. (*Per Telegraaf.*)—De markt staat stil Koopers:—Randfontein 54s, East Rands £6, Rob Diamonds 31s 6d, Driekopjes 10s 6d, Yorks 18s, Clydesdale 25s 6d, Phoenix 8s, Leeuwpoort 8s.

GOUDOPBRENGST.

JOHANNESBURG.

Reuter seint ons dat de goudopbrengst van den Rand voor November officieel werd verklaard te zijn

195,218 ONS,

of 2,566 ons meer dan het vorige hoogste cijfer, bereikt in September ll.

Hieronder volgen de maandelijksche opgaven van af Januari 1891, tot heden:—

	1891.	1892.	1893.	1894.	1895
Jan. ...	53,205	84,560	108,374	149,814	177,463
Feb. ...	50,079	86,649	93,252	151,870	169,295
Maart ..	52,949	93,244	111,474	165 372	184,945
April ..	56,371	95,562	112,053	168,745	186 323
Mei ...	54,673	99,436	116,911	169,773	194,58[illegible]
Juni ...	55,863	103,253	122,907	168,162	[illegible]
Juli ...	54,924	101,279	126,169	16[illegible],953	199,453
Aug. ...	59,070	102,322	136,069	174,977	203,578
Sept ...	65,601	107,851	129,585	176,707	194,764
Oct. ...	72,793	112,167	136,682	173,378	192 652
Nov ...	73,393	106,794	138,640	175,304	195,218
Dec. ...	80,312	117,748	146,357	182,104	

Totaal voor 1888— 230,189.
" " 1889— 369,551.
" " 1890— 494,810
" " 1891— 729,233.
" " 1892—1,210,865.
" " 1893—1,478,477.
" " 1894—2,024,162.

10 Dec. (*Per Telegraaf.*)—De opbrengst:—City and Suburban 8,225, Crown Reef 11,449, Geldenhuis Estate 6,533, Gold Main 1,925, Jumpers 5,784, Lancaster 315, Langlaagte Estate 10,739, Block B 3,418, New Chimes 2,364, Croesus 2,755, Orion 2,487, Porges Randfontein 2,515, Wolhuter 5,438, Minerva 1,675, Rand Central Ore Reduction Co. 2,575. Ontvangen door de banken 944 ons.

BARBERTON.

10 Dec. (*Per Telegraaf*).—De Sheba-opbrengst voor November is 6,023 ons 6 dwts 23 grs., sijnde 4,295 ons 2 dwts 15 grs. van 2,931 ton, 1,728 ons 4 dwts 8 grs. van 3,400 ton tailings en concentraten.

Barkly Oost getuigt van nog een wonder.

TOEN EEN KLEIN MEISJE VAN DEN RAND DES GRAFS GERED WERD.

(Uit de *Barkly East Monitor.*)

Het is niet te veel gezegd dat de roem van Dr. Williams Paarsche Pillen voor Bleeke Menschen langzamerhand vermeerdert, en dat enkel wegens hun eigen wezenlijke waarde, waaruit de wonderlijke genezingen volgen die uit hun gebruik in dikwijls hopelooze gevallen ontstaan. Wij zelf zagen met twijfel op de buitengewone genezingen waar men voor deze pillen op aanspraak maakt (want buitengewoon zijn zij) in ons midden. Er is geen plaats meer voor twijfel, en alle ongeloovigen swijgen nu. Eerst kwam het geval van den heer T. H. Stack, vrederechter van Donnybrooke, ons persoonlijk bekend. De heer Stack leed sooveel jaren lang pijn, zooals hij alleen recht kan beschrijven, wegens een kwaadaardigen aanval van slechte spijsverteering. Dit werd door een andere genezing in dit distrikt gevolgd, waarin de lijderes een lief klein kind van den heer W. D. Snyman, L.A.R., van Eddystone, een meisje van 7 jaren oud, was. De heer Snijman is gezegend met een huisgezin van zeven allergezondste en liefste kinderen, behalve de kleine Mimie, zijn vierde. Mimie heeft niet lang geleden haar vierden verjaardag gevierd voor zij ziek werd, en voor de laatste 2¼ jaar heeft zij haar deel van haar lijden gehad aan St.-Vitus dans. Van hare genesing gehoord hebbende, besloten wij den heer Snijman te bezoeken, en indien mogelijk, de eerlijke waarheid van hem te hooren omtrent de genezing waarvan sooveel in dit distrikt gesproken wordt. Toen wij het doel van ons bezoek aan hem mededeelden, verwelkomde hij ons gereedelijk, en sei: "Ik ben meer dan trotsch er op een gelegenheid te hebben om mijn getuigenis te geven van de wonderlijke geneeskracht van Dr. Williams Paarsche Pillen. Zij moesten bekend zijn waar men ook lijders aantreft, en welke haard kent geen ziekte? Mijn klein dochtertje heeft meer geleden dan men vertellen kan. Gedurende de laatste 2¼ jaar hebben we te vergeefs dokters geprobeerd, en hebben een hoop medicijnen gegeven die een valsche beroemdheid hebben verkregen, doch alle zonder verlichting aan de kleine lijderes. Dagelijks werd zij erger; werd lusteloos en bleek, haar eetlust verliet haar, en zij werd zoo vermagerd en uitgeteerd dat ze op een geraamte leek. Zij kon haar steveltjes niet vastmaken, noch haar kleeren aantrekken, of iets voor haar self doen. Wij verloren alle hoop; wij hadden alles in ons vermogen beproefd, slechts om te vinden dat het kostbaar kleine leven langzaam maar zeker begon weg te vallen van ons. Op dit punt destijds besocht ons een vriendin, en vroeg ons dadelijk of wij Dr. Williams Paarsche Pillen beproefd hadden. Mijn echtgenoote zei dat wij alles geprobeerd hadden doch dat er niets van kwam. 'Maar,' ging de dame voort, 'hebt gij de Paarsche Pillen beproefd? Ik ben selve daardoor genezen geworden,' mevr. Snyman antwoordde neen, waarop de vrouw aandrong dat wij dit doen moesten als een laatste proefneming. Wij deden zulks, en zeer blijd zijn wij daar van daag over," zei de heer Snjjman. "In 13 of 14 dagen, men kan 't nauwelijks gelooven," voegde hij er bij, tot ernstige welsprekendheid opwakkerende, en met onmiskenbaar dankgevoel, "werd de kleine Mimie die wij op den rand des grafs dachten, veel beter. Wij gaven haar de Paarsche Pillen met grooter vertrouwen dan ooit, en kregen weldra een tweede bottel. De verbetering, eerst zeker, werd nu duidelijker zichtbaar. Haar eetlust kwam terug, haar oogen werden levendiger, haar wangen begonnen te blozen, en zij schudde de slaperigheid af. Een derde bottel werd verkregen, en wij beschouwen thans onze kleine Mimie aan wier leven wij wanhoopten, als tot de gezondheid en kracht des levens teruggekeerd." De heer Snijman begeerde dat we er bij souden voegen dat hij zeer gaarne alle inlichtingen zal geven aan allen die hem daarom vragen mochten.

In alle gevallen met bovenstaande gelijkstaande, hebben Dr. Williams' Paarsche Pillen een wonderlijke uitwerking. Zij worden erkend als een der grootste hedendaagsche medicijnen die bekend zijn, een volmaakte bloed-opbouwer en zenuw-hersteller, en een onfeilbaar middel tegen jicht, sciatica, neuralgië, gedeeltelijke verlamming, locomotor ataxia, zenuwhoofdpijn, verswakking, ens. Zij geven aan bleke en gele gelaatskleuren den blos der gezondheid terug, en zijn een bijzonder geneesmiddel tegen de kwalen der vrouwelijke kunne, en bij mannen geven zij volkomen genezing bij gemoedskwelling, overwerk of buitensporigheid.

Als uw handelaar ze niet heeft, zal een half-dozijn bottels postvrij verzonden worden door Dr Williams' Medicijnen Co., Kaapstad, bij ontvangst van 17s.

HANDEL EN NIJVERHEID.

GOUDUITVOER.

Per mailboot *Hawarden Castle* werden gisteren uitgevoerd 75,763 ons goud, geschat op een waarde van £257,638.

ENGELAND'S HANDEL.

LONDEN, 9 Dec. (*Per Telegraaf.*)—De handelsopgaven voor November toonen dat de invoerhandel met 10¼ percent vermeerderd is, en de uitvoerhandel met 8 percent.

DE AFRIKAANSCHE EXECUTEURSKAMER

PRETORIA, 11 Dec. (*Per Telegraaf.*)—De Afrikaansche Executeurskamer heeft hun [illegible] vermeerderd, zoodat nu [illegible] per jaar [illegible] reservefonds geplaatst sal worden. Voorheen was het 25 percent.

INSOLVENTE BOEDELS.

VRIJWILLIGE BOEDELOVERGAVE.

Willem Barend Oberholster, Blikpan, Hopetown
Henry Edward Tindall, Upington.

GEDWONGEN SEKWESTRATIE (VOORLOOPIG).

Andries Carl Edward Alexander Faculin Gous Koegap, Kenhardt.

VERGADERINGEN.

Re boedel wijlen Petrus Jacobus Du Toit, Allemansfontein, voor den resident-magistraat, Murraysburg, op 8 Januari. Re Thomas Augustus King, voor den resident-magistraat, Grahamstad, op 15 Januari. Re C. Sweetinburgh & Co., voor den resident-magistraat, Port Elizabeth, op 16 Januari. Re Ernest James Green, voor den resident-magistraat, Grahamstad, op 8 Januari. Re Henry Stokes Hamilton Simons, voor den meester, Kaapstad, op 20 December.

SPORT.

Kennel Club.

JOHANNESBURG, 11 Dec. (*Per Telegraaf*)—Gisteravond werd hier een fox-terrier club opgericht.

ZIE OMMEZIJDE

DELAGOABAAI.

OP REIS.

Zondag en Maandag bracht ik te Pretoria door; de morgen-godsdienst wordt aldaar goed bijgewoond door de dorpsgemeente, en ik had alzoo het genoegen vele Stellenbossche vrienden te ontmoeten. Onder anderen had ik het voorrecht den staatspresident te ontmoeten aan zijne woning op Maandagmorgen die, te zijner eere zij het gezegd, altijd tijd weet te vinden zijne bezoekers vriendelijk en gezellig zonder statie of omslag te ontvangen. Maandagavond met zonsondergang sette ik mijn reis voort naar Delagoabaai; een en een half salonrijtuig wordt voldoende geacht voor de passagiers naar hier en Barberton en omgekeerd elken dag. Het eerste gedeelte van den weg regende het gedurende den nacht. De natuur en het veld tot des morgens om zes of zeven uren is omtrent van hetzelfde gehalte als te Pretoria en omstreken. Van Waterval-boven worden de natuurtooneelen verrukkend schoon; vandaar tot Waterval-onder, omtrent een half uur rijdens, is de val per spoor zeer groot, gemiddeld een per 24 voeten en op sommige plaatsen zelfs tot een in de 14 voeten; deze sectie van den weg wordt dan ook door speciale lokomotieven bediend, hebbende een kamrad in het midden van de twee sporen. Men gaat ook een tamelijk lange tunnel in deze afhellende sectie door. Van hier gaat men al langs den oever van de Krokodilrivier voor omtrent zes uren lang, met hooge bergen aan weerszijden, begroeid met boomen van allerlei aard, door welke de spoor zich kronkelt op zulk eene wijze dat men zelden meer dan honderd tot twee honderd treden vooruit zien kan welke richting wij te gaan hebben. Naar mijn inzien zijn dan ook de aardwerken en natuurtooneelen van Hexrivierberg in de Kolonie niet bij deze te vergelijken. Na alzoo honderden van culverts en cuttings doorgemaakt te hebben zijn wij omtrent ten twee ure er door. Deze lange sectie is waarlijk een reusachtig stuk werk en het verwondert mij dan ook niet dat, zooals zijn hoog-edele de president mij zeide, de lijn gemiddeld £11,000 à £12,000 per mijl kost. Van hier zijn wij meer op gelijken grond, echter nog steeds zoover men zien kan begroeid met boomen, zoodat het mij een raadsel is, als men er vee houdt, hoe ze op te zoeken daar men gemiddeld niet meer dan een paar honderd treden ver zien kan tusschen de stammen der boomen door.

De stations zijn hier gebouwd op palen drie voet van den grond, ter wille van de koorts die hier erger heerscht dan zelfs in de Baai. Gras volop, maar vee niet, ter wille van de vlieg en andere ziekte. Al langs den spoorweg van des morgens vroeg tot des middags om 4 à 5 ure ziet men niet dat er iets aan landbouw gedaan wordt, behalve een weinig mieliezaaien door kaffers.

Wij kwamen op de scheiding van het Portugeesch gebied op bovengenoemden tijd, waar de Komatie en Krokodilrivier elkaar ontmoeten. Wij gaan ettelijke mijlen al langs de oevers die met hooge boomen begroeid zijn, hetwelk een romantisch gezicht oplevert, zijnde gemiddeld 200 treden breed. Op Portugeesch gebied reisden wij omtrent 50 mijlen op zeer effenen en zandachtigen grond met boomen zonder einde of tal en arriveerden alhier des avonds om 8 ure.

DE STAD

is des avonds, niet zooals te Pretoria met elektrisch licht, maar toch degelijk verlicht. De straten zijn wat nauw en soms onregelmatig in vorm. Men hoort geen geraas van rijtuigen, omdat de goederen door koelies vervoerd worden. Overigens zijn de spoortreinen dicht aan de havens, en de schepen en steamers bijna een handwerp van de korte hoofden en landingsplaatsen; de mond der rivier, de Temlin, vormt dan ook een schoone en natuurlijke haven, die anderen millioenen kost om zulk een veiligheidsoord te bekomen.

De lucht is hier drukkend en warm. Men ziet hier haast geene dames. Ik heb er dan ook nog geen blank kind ontmoet.

Wat mij ook vreemd voorkomt is dat er hier geen uitgave is van Hollandsche of Engelsche bladen. Naar ik verneem laat de Portugeesche regeering zulks niet toe omdat zij niet gekritiseerd wil wezen. Niettegenstaande berekent men de blanke bevolking op ongeveer 5,000 met veel meer gekleurden, zooals Kaffers, Chineezen, Indianen en wat niet al. Iemand vertelde mij hedenmorgen dat in deze plaats 35 nationaliteiten vertegenwoordigd worden.

Behalve een Portugeesche zijn hier ook de Standard, National Z.-A.R., en de Bank van Afrika gevestigd, onder welke de laatste bij verre den voorrang inneemt. Aan bars ontbreekt het hier ook niet. Onder anderen zijn er hier echt oostersche inrichtingen, genoemd kiosken, van waar men uit een rondavel op gemakkelijke zitplaatsen bij ronde tafeltjes gezeten voorzien wordt met allerlei verversching en dat in de open lucht. Deze zijn voor des avonds goed verlicht en met muziek opgeluisterd en worden goed bijgewoond.

De bedden alhier zijn allen overdekt op trechtervormige wijze met daarvoor geschikt kamerdoek (zoodat mijn kamermaat dacht dat zijn bed speciaal ingericht was voor een jong gehuwd paar) om de muskieten uit te houden. En toch werd ik nog des nachts door hen beetgepakt.

Mijn impressie is dat wij de kompetitie met Delagoabaai niet behoeven te vreezen, daar zij hier niet al te ordelijk zijn in het landen der goederen, die verward doorelkander rondliggen, soms geheel onbeschut. Tot nader.

De uwe,

G. J. KRIGE.

ALIWAL NOORD.

(*Van onzen Correspondent.*)

7 December, 1895.

Alhoewel er over het geheele distrikt regen gevallen is, nogthans blijkt het onvoldoende te zijn geweest, daar men op sommige plaatsen nog niet ploegen kan om mielies te zaaien.

De graanoogst is over het algemeen zeer schraal, op sommige plaatsen eene mislukking; graan wordt dus verwacht zeer in prijs te zullen stijgen.

Vee, vooral kleinvee, is in zeer goeden toestand.

Op eene vergadering van de ongedierte-uitroeiingsvereeniging, werd het volgende als beschrijvingspunt algemeen aangenomen, om te worden gezonden naar het aanstaande congres te Port Elizabeth :—"De regeering worde verzocht eene belasting te heffen, de som van 6d. niet te bovengaande per honderd schapen of bokken, en de opbrengst te worden gebruikt voor het uitroeien van ongedierte." De boeren willen gaarne toonen dat zij gewillig zijn de regeering te ondersteunen in deze zeer nuttige zaak, daar het hun altoos verweten wordt dat zij met alles naar het gouvernement komen om hulp.

Weêrstand kan men verwachten, en wat zal Oom Daantje er van zeggen, en meer anderen met hem, als onze schapen nu ook al belast moeten worden; dan geloof ik zullen wij het land moeten verlaten. En toch als men over de zaak goed nadenkt dan is 6d. per 100 betrekkelijk zeer weinig, tegenover de schade jaarlijks door ongedierten aangericht. En de distrikten waar geen vereenigingen bestaan zullen tot het oprichten daarvan aangemoedigd worden. De brandziekte-inspekteurs zijn terug van hunne inspekties; zij hebben tot hiertoe geen tegenstand ondervonden. In de Kapspruit wijk heeft men bevonden dat er over de 78 duizend klein vee is. Later maakt uwe correspondent eene opgave van het aantal vee op de uitgestrektheid per morgen, ten einde eene vergelijking te krijgen van hoeveel vee er op iederen morgen grond gehouden wordt.

Geweerongeluk.

EEN TREURIG EINDE.

Een Port Elizabethsch blad geeft de volgende bijzonderheden aangaande het noodlottige geweerongeluk in het distrikt Willowmore, waarvan reeds in kort melding gemaakt is :—

De heer A. Geldenhuis, van de plaats Uitspanboom, vertrok dien morgen met zijne vrouw en een kind naar Willowmore nadat hij aan zijn zoon S. J. Geldenhuis, een jongeling van tusschen de achttien en negentien jaren, orders gegeven had om met de kar naar 'n buitenpost te rijden, waar het water op was, om te zeggen dat het vee naar huis moest komen en de losse goederen met de kar weg te voeren. Nadat zijn vader weg was, spande Geldenhuis twee muilen in en reed naar de buitenpost. Zijn repetitie-geweer nam hij mede. Dit was 's morgens tusschen zeven en acht; en driekwartier later kwamen de muilen terug met de ledige kar. Zijn oudste zuster zag ze komen en liet dadelijk zijn broer roepen, die daar nabij bezig was takken te kappen. De broer kwam en reed terug op de sporen.

Omtrent drie mijlen van huis vond hij zijn broer naast een bosch liggen met zijn gezicht op den grond. Hij was gekwetst en zeide: "O, broer, ik ben zoo blij dat jij gekomen is; heb jij water bij de kar? Ik heb zoo 'n dorst." Zijn broer vroeg wat h m mankeerde, waarop hij zeide: "Mijn geweer is afgegaan en ik heb het schot in de maag gekregen." "Maar jij bloedt niet veel," sei de broeder. "Neen," was het antwoord, "maar toen ik het schot kreeg heb ik veel gebloed." De broer kreeg hem in de kar, doch hij kon niet zitten, maar stond op zijne knieën en hield zijn broer om zijn lijf vast tot zij te huis kwamen, waar zij hem indroegen en op een bed legden. Men gaf hem water, en hij dronk een weinig.

Zijne zuster zag dat hij stervende was en deed een gebed voor hem. Onder het gebed stierf hij, binnen twee uren nadat het ongeluk was gebeurd. Men zond om de ouders te roepen, wier droefheid hartverscheurend was. Ook de veldkornet, de heer Kuilder, kreeg kennis van de zaak en begon onderzoek te doen op de plaats des ongevals. De assistent-magistraat en dokter van Willowmore kwamen den volgenden dag om de lijkschouwing te houden.

De kogel was aan den rechterkant van de maag ingegaan in eene schuine naar boven gaande richting. Veldkornet Kuilder seide dat volgens de sporen omtrent drie mijlen van de woning op eene stamperige plek in het pad het geweer moest afgegaan zijn. Het geweer was uitgevallen met den loop naar beneden. De kleederen van den overledene waren door het kruit verbrand en hij moet de teugels losgelaten hebben toen hij van de kar sprong. Hij was 11 voet ver gesprongen en toen neergevallen. Dit was waar hij zoo veel gebloed had. Hij was weer opgestaan en had nog 25 yards geloopen, toen hij ging liggen op de plek waar zijn broer hem vond.

Zijn ontijdige heengaan wordt diep betreurd. Hij was nog maar een paar jaren tehuis van de school en een groote hulp voor zijn vader, die een der grootste schaapboeren in het distrikt Willowmore is.

VERBANDLIJSTEN.

25 NOVEMBER, 1895.

Hypotheken

Pepler, P A ...	... G Hugo ...	Paarl
Coetzee, A L...	... J v d Heever	Albert
Martin, J ...	... H Fisk ...	Kaap Afd
Biljon, van, JL; Biljon, v, jr. JL; (Biljon, v, JTA, Fouchee, G L, borgen) ...	A Beyleveld ...	Steynsburg
Aswegen, v, JG	... Mid Agtschap	Kimberley
Toit, du, D S S; Toit, du, A G J; Toit, du, H B D	S Pursell ...	Middelburg
Jones, P D S	... W Hertzog ...	Kaap Afd
Klaase, M ...	... F Eich ...	
Duimpie, H ...	... F Eich ...	Do

28 NOVEMBER, 1895.

Hypothecations.

Carter, J H	... Bl A Fletcher	Kaapstad
Williams, E M	... R Meyer ...	Uitenhage
Bruin, de N J	... Mutual ...	Cradock
Bruin, de, G H P	... Mutual ...	Do
Black, J R; Runciman, W	J Black ...	Simonstad
Bacon, J T,	... J Pieterson	Kaap Afd
Mahommed, H	... H Attwell ...	Do
Baker, W B	... J Steytler ...	Do
Hugo, L D S	... Kol. Weeskr	Carnarvon
Ferreira, J P	... H Kretzinger	Uniondale
Ross, G E ...	... J Bates ...	Kaap Afd
Ross, G E ...	... J Lewis ...	Do
Berens, C F	... W Hunt ...	Stellenbosch

Generaal.

Carney, T J; Carney, L A; Smallman, C R	E Spanier ...	Cradock

Kontrakten.

Launders, C N; Mayne, M S	... ...	Johannesbg

29TH NOVEMBER, 1895.

Hypothecations.

Liebetran, C H	... W Hunt ...	Stellenbosch
Curtin, W ...	... Ned. Ger kerk	BeaufortWest
Antwerpen, v, M ...	T Mills ...	Uitenhage
Struwig, N M	... C Battenhausen ...	Philipstown
Hope, A M	... M Erasmus ...	Carnarvon
Smith, G W	... C Stirk ...	Bathurst
Smith, R	... A Blackburn	Kaap Afd
Kasselman, J J; Pretorius, P G; Pretorius, D	O Landsberg	Heidelberg

Kusting!.

Vyver, v d, CW	... F le Water	Aberdeen
Erasmus, M MJ	... Bdl J Ayliff...	Do

Contracts.

Meyer, L J; Burger, P ...; Botha, P W	... ...	Z A R
Vorster, A C	... ...	Barkly Oost

2 DECEMBER, 1895.

Hypotheken.

Louw, P J ...	... A Theron ...	Ceres
Zondagh, MPH	... Equitable ...	Uniondale
Kirkman, W E	... P Luckhoff ...	Uitenhage
Dryden J C; Dryden, G F; Dryden, W H	Bl A Fletcher	Kaapstad
Gunter P A; Gunter R A	Mutual ...	Caledon
Gunter P ...; Gunter, R ...; Gunter, J S, borg...	H Dempers...	Caledon
Riffkin, V ...	... S Gibbs ...	Kaap Afd
Gous, G J W	... A Fairbairn	Hanover
Bouwer, S W	... Bl H Versfeld	Riversdale
Cobern, T ...	... Kol Weeskmer	Kaapstad
Ruster, B ...	... F McIntyre...	Kaap Afd
Heyns, E ...	... Z A Associatie	Kaapstad
Hamilton, H A	... H Wells ...	Robertson

Kustings.

De kafferbewoners van Zoargronden	Kol regeering	Ladismith
Nel J ...	... Do	Carnarvon
Kotzee, J D	... Do	Ceres
Bouwer, S W; Saayman, B	O Landsberg	Riversdale
Zandberg, G A; Reyneke, F J	Kol regeering	Kenhardt
Jager, de, M M	... Do	Beaufort Wst
Kirk S W ...	... Do	Matatiele

Generaal.

Gibbon J P	... Stephen, Fraser & Co	Uitenhage
Jasonowski, B	... H Plottel ...	Colesberg

Kontrakten,

Smith, A J...; Welch, L M	... ...	Kaapstad
Daverin, J ...; Dalton, C M M	... ...	P Elizabeth

De heer James Perdue een oud soldaat te Monroe, Mich., woonachtig had een hevigen aanval van rheumatiek doch verkreeg dadelijke verlichting door Chamberlain's Pijnbalsem. Hij zegt:—Somtijds pijnde mijn rug mij zoo hevig dat ik ter nauwernood kon opstaan. Had ik geen verlichting gekregen can kon ik niet hier zijn om deze paar regelen te schrijven. Chamberlain's Pijnbalsem heeft mij zeer veel goed gedaan en ik voel er zeer dankbaar voor. Te koop bij alle Apothekers en Handelaren. P. J. Petersen & Co., Algemeen Agenten.—[*Adv.*]

KENNISGEVING No. 41 van 1895.

KAAPSCHE GOUVERNEMENTSSPOORWEGEN.

Spoorweg-Uitbreiding Wet van 1895.

AANBIEDINGEN in geschrifte zullen door den algemeenen bestierder van Spoorwegen te Kaapstad worden ontvangen niet later dan den middag van 1sten MAART 1896 voor het bouwen, onder de, bepalingen van de Spoorweg-uitbreiding Wet van 1895, van alle of eenige der volgende lijnen lichten spoorweg, namelijk :—

BESCHRIJVING VAN DE SPOORWEG-LIJN.

	Lengte in mijlen
1. Een lijn van Mosselbaai *viâ* George, Oudtshoorn en Willowmore tot een punt langs de Graaff-Reinetsche lijn te of nabij Klipplaat	ongeveer 229.

Afzonderlijke aanbiedingen zullen ook ontvangen en overwogen worden voor een of beide der volgende sekties dezer lijn, n.l. :—

(*a*). Een lijn van Mosselbaai *viâ* George naar Oudtshoorn	75
(*b*). Een lijn van Oudtshoorn *viâ* Willowmore naar Klipplaat	154
2. Een lijn van een punt te of nabij Somerset, *viâ* Cookhouse en Bedford naar Fort Beaufort	76
3. Een lijn van Fort Beaufort *viâ* Alice naar Kingwilliamstown	56

Ieder aanbod volgens voormelde bepaling ingezonden zal moeten zeggen hoeveel per cent. 40 per cent. niet te boven gaande, van de feitelijke kosten van het bouwen zooals onder gemelde, wet bepaald en welke Som niet te bovengaande Een Duizend Vijf Honderd Ponden Sterling per mijl voor alle lijnen behalve en met uitzondering van de Sektie van Mosselbaai naar Oudtshoorn, en welke Som niet te boven gaande Twee Duizend Ponden Sterling per mijl voor gemelde Sektie, de Maatschappij of persoon, die het aanbod doet, overeenkomstig de bepalingen van gemelde wet en daaruit volgende overeenkomst, gereed zal zijn te ontvangen als subsidie van de regeering voor en ten opzichte van den bouw der lijn of lijnen waarop zulk aanbod doelt.

De bepalingen en voorwaarden waaronder de regeering een overeenkomst zal sluiten over het bouwen der voormelde Spoorweg-lijnen zijn als volgt, namelijk :—

1. Goede en vertrouwbare securiteit ten genoegen van de Regeering zal gegeven worden voor de behoorlijke voltooiing der lijn.

2. De som van een duizend ponden (£1,000) zal bij den commissaris van publieke werken worden gedeponeerd op of vóór den datum waarop het aanbod wordt ingezonden, welke som zal worden terugbetaald als het aanbod niet wordt aangenomen, of ingeval het aanbod wel wordt aangenomen en goede en vertrouwbare securiteit gegeven wordt. In geval het aanbod wordt aangenomen en de concessionaris daarna in gebreke blijft wat betreft de voorwaarde aangaande goede en vertrouwbare securiteit, zal bovengemelde som verbeurd zijn.

3. De subsidie waarom men overeenkomt zal betaalbaar zijn bij voltooiing van sekties van niet minder dan 20 mijlen elk.

Betalingen vooruit mogen vóór de voltooiing van eenig gedeelte der lijn geschieden, op certifikaat van den Gouvernementsingenieur betreffende de feitelijke kosten van het werk alsdan voltooid op zoodanig gedeelte, mits de Sommen aldus betaald in geen geval 40 per cent. van de feitelijke kosten zullen te boven gaan, of anders £2,000 of £1,500 (naar gelang van omstandigheden), van het gedeelte der Sektie dat dan voltooid is.

4. Het bedrag der kosten ten opzichte van den bouw van eenige Sektie der lijn gemaakt, zal worden bewezen, óf door het certifikaat van den Gouvernementsingenieur, of op zoodanige andere wijze als door den Gouverneur zal worden goedgekeurd, en het geheele bedrag der subsidie, zal berekend worden, volgens de feitelijke bouw-kosten van de geheele lijn ten opzichte waarvan het aanbod van den concessionaris wordt aangenomen, met inbegrip van bruggen, culverts (doorloopen), tunnels, stations, of andere vaste met de lijn in verband staande toebehoorens met goedkeuring van den Gouverneur. Alle boeken bewijsschriften, teekeningen en andere dokumenten den bouw der lijn betreffende, hetzij die in bezit van den concessionaris of van diens kontrakteur zijn, zullen ten allen tijde ter inzage te bekomen zijn door den Gouvernementsingenieur of eenig ander behoorlijk gemachtigden ambtenaar.

5. De Gouverneur zal te eeniger tijd na verloop van Twaalf Jaren van den datum waarop eenig aanbod zal zijn aangenomen het recht hebben, met gezag van beide huizen van het Parlement, en na minstens Zes Maanden kennis te hebben gegeven, om van den concessionaris te koopen en eenige der genoemde lijnen in bezit te nemen, zijnde de koopprijs het bedrag van de werkelijke kosten, zooals tevoren bepaald met bijvoeging van tien per cent. en de korting van een bedrag voor slijtage hetwelk in geval van verschil bepaald zal worden door arbitrage, de rekening te worden gecrediteerd met alle bedragen betaald als subsidie.

6. De passagiersgelden en vrachtprijzen voor goederen, produkten en levende have zullen volgens een billijk tarief zijn, onderworpen aan de goedkeuring van den Gouverneur, en zullen na regeling onderworpen zijn aan heregeling van tijd tot tijd door den concessionairs, eveneens met goedkeuring van den Gouverneur, handelende volgens een resolutie van beide huizen van het Parliament, en de tollen, of gelden te worden genomen of gemaakt zullen ten allen tijde aan alle personen op gelijke wijze en volgens dezelfde basis belast worden met betrekking tot alle passagiers die reizen onder dezelfde voorwaarden en de tollen, of gelden te worden genomen of gemaakt voor goederen zullen evenzoo gelijkelijk belast worden volgens dezelfde basis hetzij bij de ton of op andere wijze met betrekking tot alle goederen van dezelfde soort, en geen vermindering, of voorschot in eenige tollen, of gelden zullen gemaakt worden direkt of indirekt ten gunste van of tegen eenige bijzondere compagnie of persoon, die reist op of gebruik maakt van genoemden Spoorweg.

7. Billijke schikkingen, aan de Regeering loopende machten gevende en gemakken verschaffende voor het doorvervoer zullen gemaakt worden als tusschen de concessionarissen van iedere lijn en het Koloniale Gouvernement, en ook gelijke schikkingen als tusschen verschillende concessionarissen met betrekking tot de verschillende gesubsidieerde lijnen.

8. De verbindingswerken worden uitgevoerd en vervolgens onderhouden door het Koloniale Gouvernement of door den kontrakteur ten genoege van het Gouvernement zooals hetzelve moge bepalen. De kosten der werken bij de verbindingen zullen gedragen worden door het Gouvernement en den kontrakteur in gelijke deelen.

9. Het personeel en andere vereischten voor het werken der verbindingen, inbegrepen signalen en andere toebehooren te worden geleverd door en onder het toezicht van het Koloniale Gouvernement, de kosten daarvan te worden gedragen door het Gouvernement en den kontrakteur in gelijke deelen.

10. De lijn of lijnen zullen worden begonnen en gereed zijn binnen het tijdstip te worden bepaald in iedere overeenkomst, elke lijn moet echter gereed zijn bij den 2den Augustus, 1899, tenzij de Gouverneur om bijzondere redenen en met toestemming van het Parlement den genoemden tijd zal verlengen.

11. In geval eenig person of Compagnie, die concessionaris is van eenige lijn insolvent gaat of liquideert zal de Gouverneur het recht hebben, zonder kennisgeving van de optie gebruik te maken, vermeld in voorwaarde vijf (5) om de genoemde lijn te koopen en in geval van genoemde optie geen gebruik wordt gemaakt en de lijn van de hand wordt gezet, zal de kooper gebonden zijn aan alle voorwaarden van de overeenkomst met den concessionaris, voor het geval dezelve niet gewijzigd wordt met toestemming van den Gouverneur.

12. Lithographische afschriften van plannen welke de oppervlakkige opmeting der verschillende lijnen aantoonen kunnen op het kantoor van den Algemeenen Bestierder van Spoorwegen, Kaapstad, en van den Agent Generaal, Londen verkregen worden. Uitgebreide plannen en sekties der lijnen, die de oppervlakkige opmetingen zullen volgen met zoodanige afwijkingen welke noodzadelijk mochten zijn, worden gereed gemaakt. Lithographische afschriften van zulke uitgebreide plannen en sekties, wanneer gereed, kunnen evenzoo op de bovengenoemde plaatsen verkregen worden in het begin van Februari. Het is echter niet waarschijnlijk dat alle uitgebreide plannen en sekties gereed kunnen zijn voor den 1sten Maart.

Een betaling van £5. zal geeischt worden voor elk lithographisch afschrift van uitgebreide plannen en sekties. Lithographische afschriften van plannen van oppervlakkige opmeting zullen gratis geleverd worden.

Alle mogelijke informatie betreffende de bijzonderheden van eenige lijn kunnen verkregen worden op het kantoor van den Algemeenen Bestierder van Spoorwegen te Kaapstad.

13. Indien en wanneer eenig aanbod voor den aanleg van eenige der bovengenoemde lijnen door den Gouverneur is aangenomen en goede, vertrouwbare securiteit is gegeven voor de behoorlijke voltooiing daarvan, zal een behoorlijke overeenkomst opgemaakt worden omvattende de termen en voorwaarden waaronder de concessionaris den aanleg van zulke lijn of lijnen kan ondernemen.

14. Specificatiëen, tender-vormen, andere voorwaarden welke niet tegenstrijdig zijn met de termen der Wet van 1895 op de uitbreiding van spoorwegen, en afschriften van die wet en van de wetgevende besluiten der Kaapkolonie, daarbij aangehaald, liggen ter insage op het kantoor van den Agent-Generaal voor de Kolonie Kaap de Goede Hoop, Victoria Mansions, Westminster, en op het kantoor van den algemeenen bestierder van spoorwegen, Kaapstad.

15. Andere voorwaarden, in de overeenkomst te worden gevoegd en hierboven niet vermeld zullen overeenkomstig de Wet op de uitbreiding van spoorwegen van 1895 en een zaak van Wederkeerige overeenkomst zijn.

16. Het Gouvernement van de Kaap de Goede Hoop verbindt zich niet het laagste of eenig aanbod aan te nemen.

C. B. ELLIOTT,
Algemeen Bestierder.

Kantoor van den Algemeenen
Bestierder van Spoorwegen,
Kaapstad, November 6, 1895.

Zweedsche Bolinder Kook-Kachels.

WIJ hebben pas een Nieuwen Voorraad van BOLINDER Stoves alle Grooten en van de allerlaatste patenten. Zij zijn de beste en de sterkste in den handel en besparen minstens 50 per cent aan Brandstof. Zij stoven, braden, koken en bakken snel en goed, en de reuk dringt zich niet in de keuken doch wordt van den oven in den haard en van daar langs den schoorsteen op getrokken.

KARL LITHMAN & Co.,

Agenten en oorspronkelijke Invoerders van echte Bolinder Kookkachels,

DOK WEG, NABIJ DE GAS FABRIEK,

KAAPSTAD.

N.B.—Talrijke uitstekende aanbevelingen van Hollandsche Predikanten en Boeren. Pas op voor namaaksels.

GEVESTIGD 1863

COOPER'S
RIJTUIGFABRIEK
En Vertoonkamers,
NO. 17, 19, 21 BUITENKANTTS.,
KAAPSTAD.

Makers en Invoerders van allerlei soort van Rijtuigen.

Landaus Victorias Phaetons Wagenties Buggies Traps Karren Reiswagens ens van allerlei aard gemaakt volgens order.

LICHT, DEGELIJK, STERK.

a a ogus me pri sen op aanv aa — Telegraaf Adres :—A NCE.

Een Voorraad Tweede-Hand Rijtuigen van alle soort wordt gehouden

GEREGISTREERDE HANDELSMERK.

ZAADAARDAPPELEN! ZAADAARDAPPELEN!

BOEREN worden vooral verzocht op te merken dat onze Zaadaardappelen van de beste Engelsche Soorten zijn, en dat zij speciaal van Afrikaansche grondsoorten uitgezocht zijn.

Prijzen buitengewoon billijk.

Doe aanzoek bij

COMBRINCK en CO.,
34, Strand Straat, Kaapstad.

ZWAVEL.

VAN DER BYL en Co.,

BIEDEN TE KOOP AAN

Brandrams B.B. Bloem van Zwavel in 200 pond Vaten en 100 lb. Vaatjes.

GELD TE LEEN.

DE Ondergeteekende is gelast door Personen in Londen geld op Vastgoed uit te zetten tegen 5 of 6 per cent (naar de waarde.)

Applicaties worden hierdoor verzocht.

G. MONTGOMERY WALKER,
Prokureur.

Kaapstad, 30 November, 1895.

GROOTE AFRIKAANSCHE ORSMOND'S PREPARATEN

HET GROOTE AFRIKAANSCHE GENEESMIDDEL HET MODEL HUISMIDDEL VOOR KOORTSEN EN ONGESTELDHEDEN VAN HET GEZIN Zie Brochure.

DE GROOTE AFRIKAANSCHE Voor Zenuw, Uitslag, Zweren, Syphilitische, en Scrofuleuse ZIEKTEN BLOED Ongeevenaard versterkingsmiddel voor Vrouwen. Specifiek voor ongesteldheden der Nieren en Urine Organen. ZUIVERAAR.

HET GROOTE AFRIKAANSCHE GEWAARBORGDE SPECIFICK voor Koliek, Diarrhee, Roode Loop, en ZOMER INGEWANDSKWALEN ANTI-ONTSPANNEND

DE GROOTE AFRIKAANSCHE VRUCHT PILLEN Voor Lever, maag en ingewanden. Het Geneesmiddel voor Aambeyen en Hardlyvigheid. Zyn zacht en doeltreffend.

DE GROOT AFRIKAANSCHE KRUIDEN ZALF. Voor Nieuwe en oude Wonden, Huidziekten, Aambeien, Rheumatiek, Verzwikkingen, Pynen in Gewrichten en Spieren, Outstoken Gezwellen.

BEREID DOOR C. E. COOK GENEESKUNDIG COLLEGE, KING WILLIAM'S TOWN.

HEYNES MATHEW & Co.,
Agenten.

ZUID-AFRIKAANSCHE

Koninklijke Maildienst.

De "Castle Mail" Maatschappij.

DE Stoombooten dezer Lijn vertrekken van Kaapstad naar Londen om den anderen Woensdag, te 4 uur n.m. via Madeira en Plymouth, te Sint. Helena en Ascension aanleggende op de bepaalde tusschen tijden.

„ 25—NORHAM CASTLE, Kapt. DUNCAN.
1896.
Jan. 8—TANTALLON CASTLE, Kapt. ROBINSON
„ 22—GRANTULLY CASTLE, Kapt. BROWN
Feb. 5—ROSLIN CASTLE, Kapt. TRAVERS.
„ 19—DUNOTTAR CASTLE, Kapt. HAY.

EXTRA BOOTEN VOOR ENGELAND, VIA LAS PALMAS

DOUNE CASTLE, Kapt. HARRIS, omtrent December.
ARUNDEL CASTLE, Kapt. WINDER, omtrent Januari.
LISMORE CASTLE, Kapt. LE SUEUR, omtrent Januari.
HARLECH CASTLE, Kapt. WARDEN, omtrent Februari.
STATE OF CALIFORNIA, Kapt. MARSHALL omtrent 19 Februari.

Voor Vracht of Passage vervoege men zich bij de Agenten van de CASTLE MAILBOOT MAATSCHAPPIJ, (Beperkt)

UNION LINE.

Koninklijke Maildienst.

UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ (BEPERKT.)

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad, naar Engeland via Madeira, om den anderen Woensdag, 4 uur n.m., als onder aanleggende.

VOOR ENGELAND.

Dec. 18—NORMAN, (Twin Screw), Kapt. JONES
Jan. 1—TARTAR, Kapt. MORTON.
Jan. 15—MOOR, Kapt. GRIFFIN.
Jan. 29—SCOT, (Twin Screw), Kapt. LARMER.
Feb. 12—MEXICAN, Kapt. REYNOLDS.
Feb. 19—NORMAN, (Twin Screw), Kapt. JONES

Een van de Maatschappij's mooie Stoombooten zal SOUTHAMPTON verlaten voor HAMBURG, kort na de aankomst van deze Mailstoombooten.

RETOURKAARTJES naar ENGELAND gangbaar voor Zes Maanden, worden uitgereikt tegen een vermindering van 10 percent op den Dubbelen Passageprijs.

RETOURKAARTJES voor HAVENS langs de KUST worden uitgereikt voor de terugreis binnen Drie Maanden per de Union of de Castle Maatschappij Stoombooten.

Voor Vracht of Passage doe men aanzoek aan de Kantoren van de Union Stoomboot Maatschappij, Adderleystraat

Gedrukt en Uitgegeven door de Drukkers Maatschappij Van de Sandt de Villiers & Co., (Beperkt), aan hunne Kantoor, 41, 43 Georgestraat Kaapstad.